

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	2
Хранителни стоки	3
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	3
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	4
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	6
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	7
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки за периода 2016 - 2021 г.	10
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно	11
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	12
Плодове и зеленчуци	17
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	18
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	20
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците за периода 2016 – 2021 г.	22
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	23
Международни цени	27
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	27
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	29
• Международни цени на зърнените култури	30
• Международни цени на растителните масла	34
• Международни цени на млечните продукти	37
• Международни цени на месата	38
• Международни цени на захарта	41
• Международни цени на плодовете	42
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	44
Таблици	
Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през февруари на месечна и годишна база	8
Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през месец февруари за периода 2016/2021 г.*	10
Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. февруари 2021 г.	11
Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец февруари 2021 г.*	13
Таблица 5 Промяна на цените на плодове и зеленчуци на месечна и годишна база	20
Таблица 6 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец февруари за периода 2016/2021 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро на банани и цитрусови плодове по области през февруари 2021 г.*	24

Увод

През месец февруари се наблюдава известно активиране на пазара на храни, като се запазват основните тенденции от предходния месец.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, но ценовите отклонения в двете посоки са минимални и се движат в диапазона $\pm 1-3\%$. Цените на млечните произведения се стабилизират, а при месата и месните произведения има лек възходящ тренд.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в широк интервал от 5% до 27%. Поскъпване спрямо миналата година има и при някои млечни произведения, което е по-силно изразено при кравето сирене. Пазарът на месо през февруари остава сравнително спокоен, като са отчетени слаби възходящи тенденции в диапазона 3-6%.

През месец февруари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поскъпване на повечето плодове и зеленчуци. На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са преобладаващо низходящи.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец февруари в **периода 2016 – 2021 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти са най-високи. Нивата на стойностите на млечните произведения леко надвишават стойностите от предходните години, което е по-силно изразено при кравето сирене. Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месото и месните произведения.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са основно низходящи, като цените им са по-ниски спрямо същия месец на предходните две – три години. Изключение прави цената на портокалите, която през тази година е най-висока.

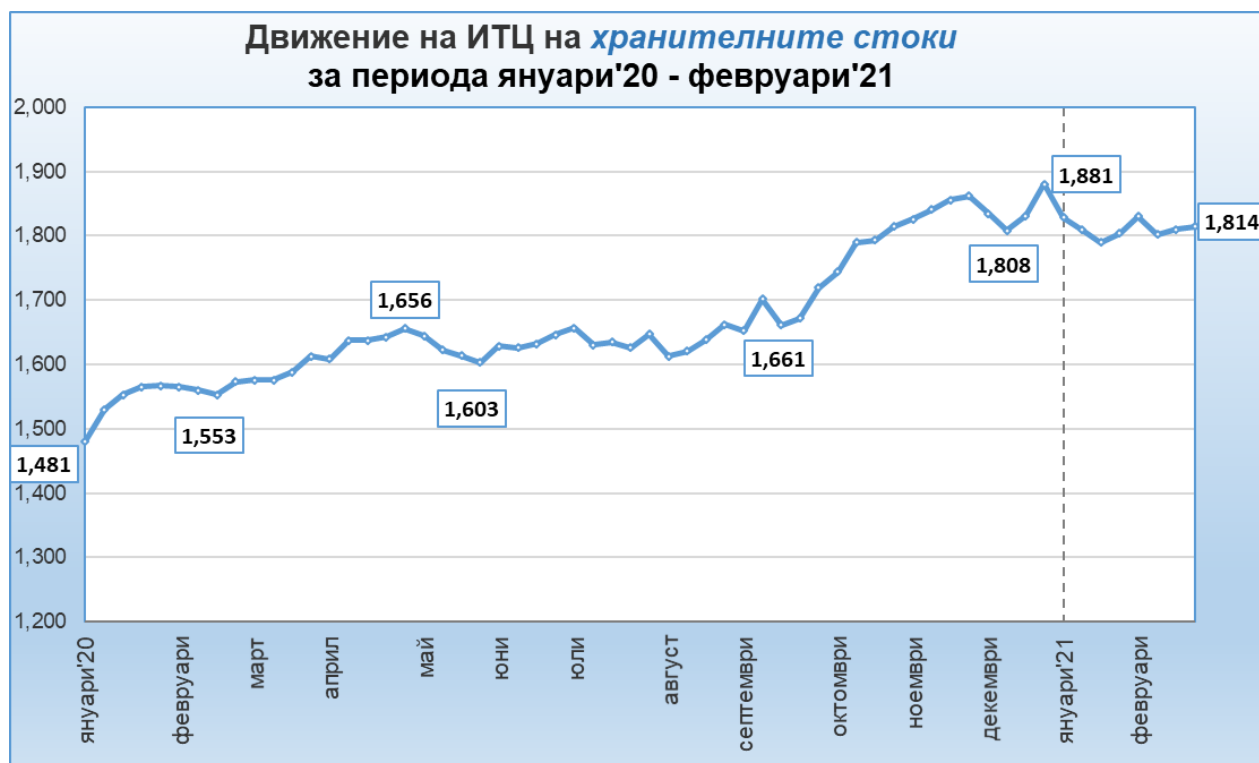
През м. февруари 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** е на по-високи нива в сравнение с периода на 2014 г. - 2019 г. и остава под стойностите от 2020 г. .

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на захарта и растителните масла. Макар и в по-слаба степен, цените на зърнените храни, месата и млечните продукти също се покачват.

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

През първата седмица на февруари се наблюдава лек ръст на индекса, свързан с покачването в този период на цената на брашното, олиото и варивата. Следва стабилизиране на кривата около нивото от предходния месец. В края на февруари индексът стъпва на ниво от 1,814 пункта, което е с 15% по-високо в сравнение със същия период на предходната година. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

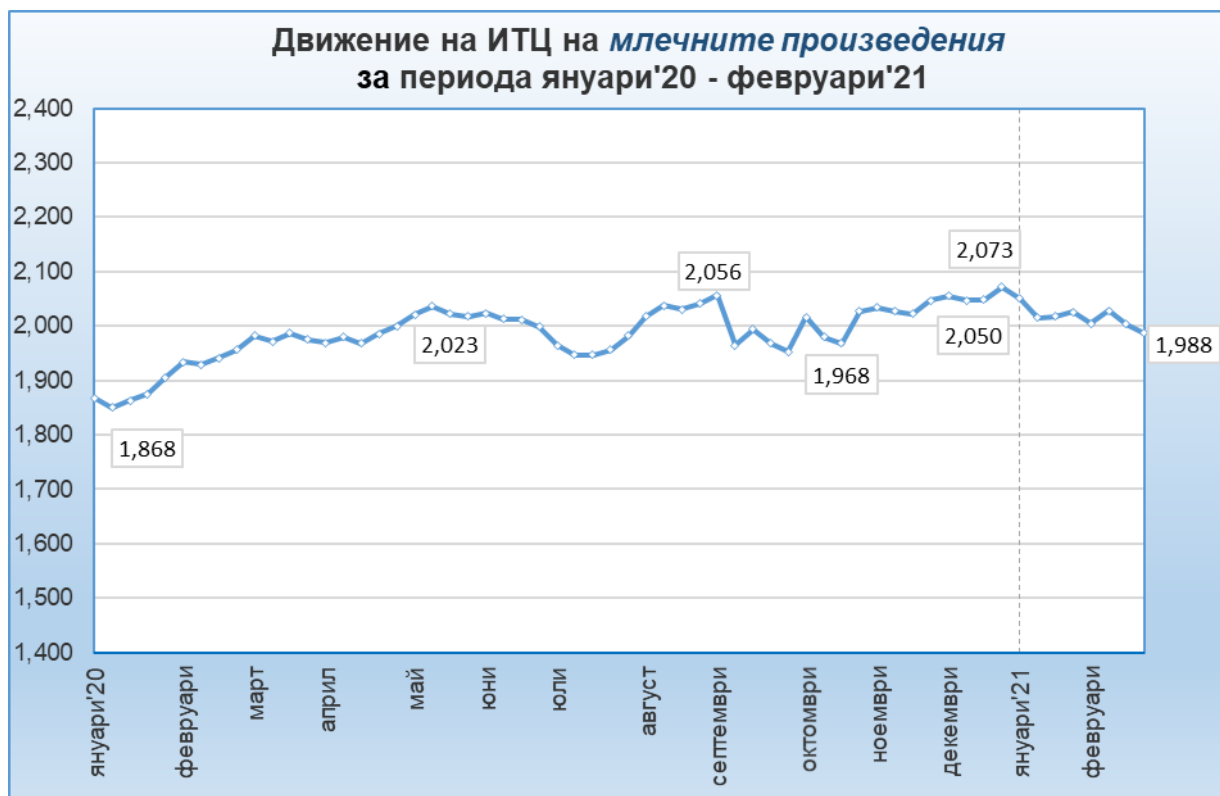
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,005 пункта и през последната седмица стъпват на 1,988 пункта, като се доближаат до кривата от същия период на предходната година.

Върху понижението на индекса рефлектира стабиизрането на цената на кашкавала и лекото поевтиняване на кравето сирене и маслото. (фиг.3)

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през предходната година, стойностите, достигнати през последната седмица на 2020 г. са на най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг.4)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

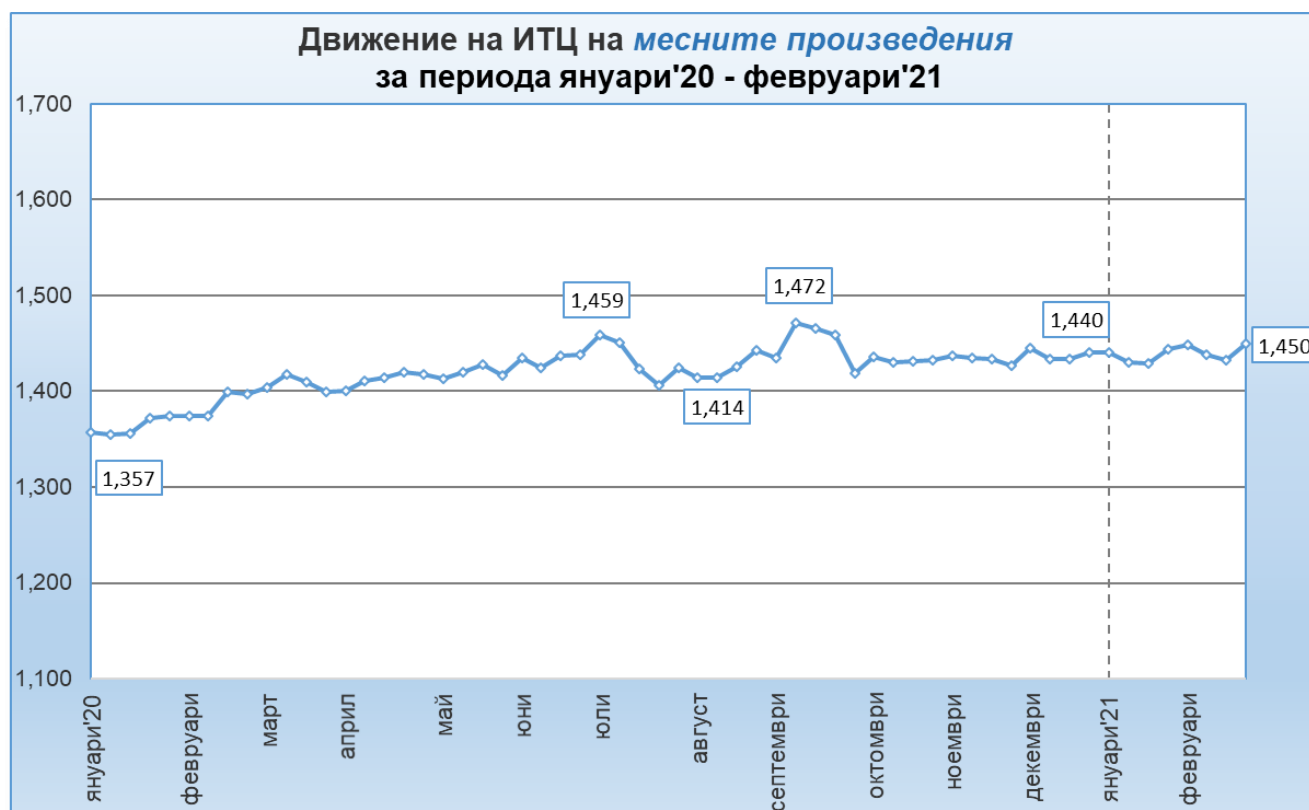
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.448 пункта. В началото на месеца индексът има низходящ тренд, който се обръща през последната седмица, доближава се до стойностите от началото на година и стъпва на ниво от 1.450 пункта.

В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 4% по-високи. (фиг. 5)

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. (фиг. 6)

фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

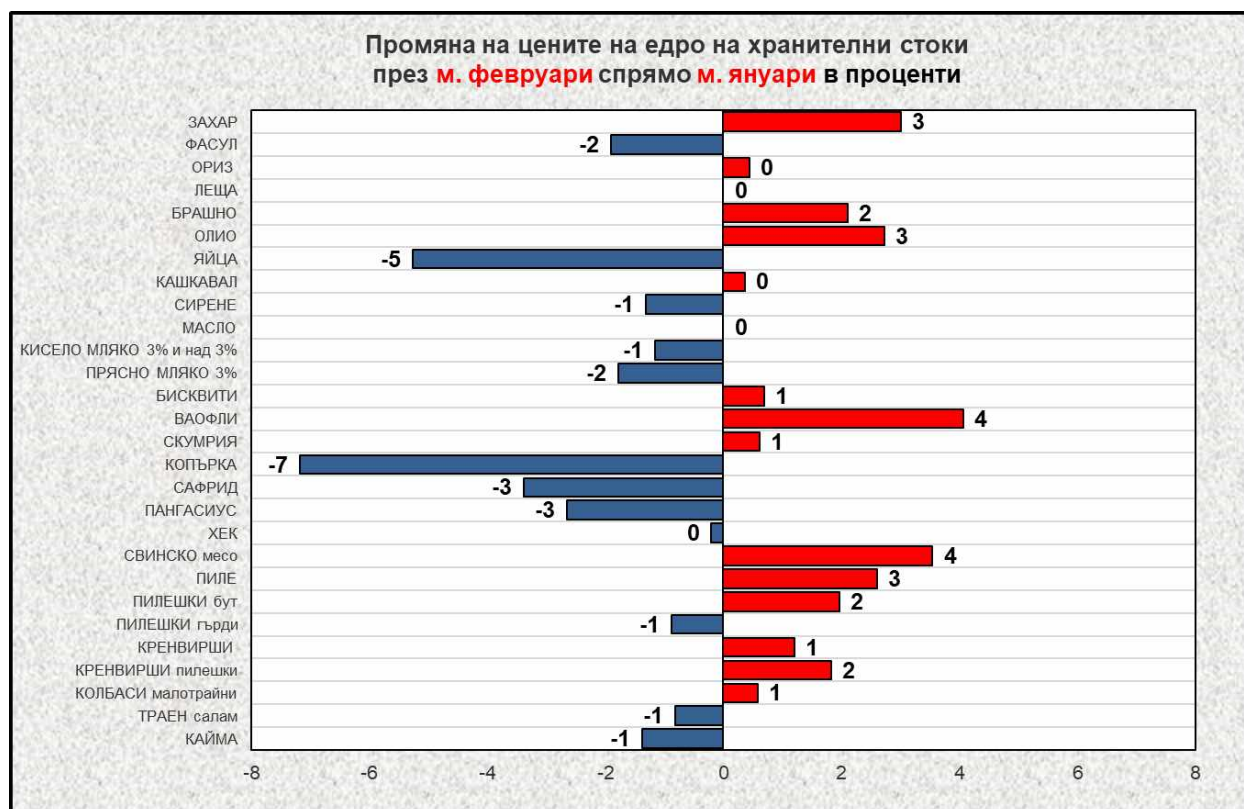
Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. февруари, спрямо предходния месец са разнопосочни, но ценовите отклонения са незначителни. Поскъпването при стоките от тази група е в диапазона 1-3% и то е регистрирано при захарта, ориза, брашното и олиото. Поевтиняване на месечна база се наблюдава при фасула (2%). Спад на цената с 5% (1ст./бр.) има при яйцата. (табл. 1, фиг.7, 13-24)

През февруари се наблюдават стабилни цени на млечните произведения, като стойностите на сиренето и млеката са с 1-2% по-ниски, а цените на кашкавала и маслото се доближават до нивата от предходния месец. (фиг.7, 35-40)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. февруари в сравнение с януари са с разнопосочни тенденции. Повишение с около 1-4% е отчетено при свинското и пилешкото месо, пилешкия бут, кренвиршите и малотрайните колбаси. Поевтиняване на месечна база с около 1% е регистрирано при пилешките гърди, трайния салам и каймата. (табл. 1, фиг. 7, 25-34)

Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през февруари на месечна и годишна база

СТОКА	януари'21	февруари'21			февруари'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,33	1,37	3,0	0,04	1,26	8,7	0,11
ФАСУЛ	3,68	3,61	-1,9	-0,07	3,48	3,7	0,13
ОРИЗ	2,24	2,25	0,4	0,01	1,97	14,2	0,28
ЛЕЩА	2,38	2,38	0,0	0,00	2,27	4,8	0,11
БРАШНО	0,95	0,97	2,1	0,02	0,95	2,1	0,02
ОЛИО	2,57	2,64	2,7	0,07	2,08	26,9	0,56
ЯЙЦА	0,19	0,18	-5,3	-0,01	0,18	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,83	10,87	0,4	0,04	10,77	0,9	0,10
СИРЕНЕ	6,89	6,80	-1,3	-0,09	6,36	6,9	0,44
МАСЛО	1,92	1,92	0,0	0,00	2,03	-5,4	-0,11
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,85	-1,2	-0,01	0,87	-2,3	-0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,68	1,65	-1,8	-0,03	1,63	1,2	0,02
БИСКВИТИ	1,46	1,47	0,7	0,01	1,46	0,7	0,01
ВАОФЛИ	2,95	3,07	4,1	0,12	3,08	-0,3	-0,01
СКУМРИЯ	4,87	4,90	0,6	0,03	3,96	23,7	0,94
КОПЪРКА	2,37	2,20	-7,2	-0,17	1,89	16,4	0,31
САФРИД	3,55	3,43	-3,4	-0,12	3,20	7,2	0,23
ПАНГАСИУС	3,78	3,68	-2,6	-0,10	3,68	0,0	0,00
ХЕК	4,97	4,96	-0,2	-0,01	4,99	-0,6	-0,03
СВИНСКО месо	9,31	9,64	3,5	0,33	9,07	6,3	0,57
ПИЛЕ	3,84	3,94	2,6	0,10	3,84	2,6	0,10
ПИЛЕШКИ бут	3,05	3,11	2,0	0,06	3,05	2,0	0,06
ПИЛЕШКИ гърди	6,78	6,72	-0,9	-0,06	7,05	-4,7	-0,33
КРЕНВИРШИ	5,81	5,88	1,2	0,07	5,67	3,7	0,21
КРЕНВИРШИ пилешки	3,83	3,90	1,8	0,07	3,98	-2,0	-0,08
КОЛБАСИ малотрайни	5,10	5,13	0,6	0,03	5,08	1,0	0,05
ТРАЕН салам	9,78	9,70	-0,8	-0,08	8,42	15,2	1,28
КАЙМА	5,80	5,72	-1,4	-0,08	5,50	4,0	0,22

фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. февруари на месечна база

фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. февруари на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Цената на яйцата се задържа около миналогодишните нива. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 4-27%. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г., цената му през месец февруари тази година е с 27% по-висока. Поскъпването на годишна база на захарта и ориза е 9-14%, на варивата 4-5% и на брашното 2%. (фиг.13-24)

При цените на млечните произведения се наблюдава покачване на годишна база със 7% на кравето сирене и с 1% на кашкавала, а цената на кравето масло и киселото мляко бележат спад от 2-5% спрямо същия месец на миналата година. (фиг.35-40)

Наблюденията на цените на месото и месните произведения показват преобладаващо възходящи тенденции. Поскъпване на годишна база с 15% е отчетено при трайния салам. Свинското месо е с 6% по-скъпо, а при пилето, кренвиршите и каймата има ръст на цените на годишна база от 2-6%. (фиг.25-34)

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като най-голямо поскъпване е отчетено при скумрията (24%), следвана от копърката (16%) и сафрида (7%). (фиг. 33-34) Цените на захарните изделия се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки за периода 2016 - 2021 г.**

Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през месец февруари за периода 2016/2021 г.*

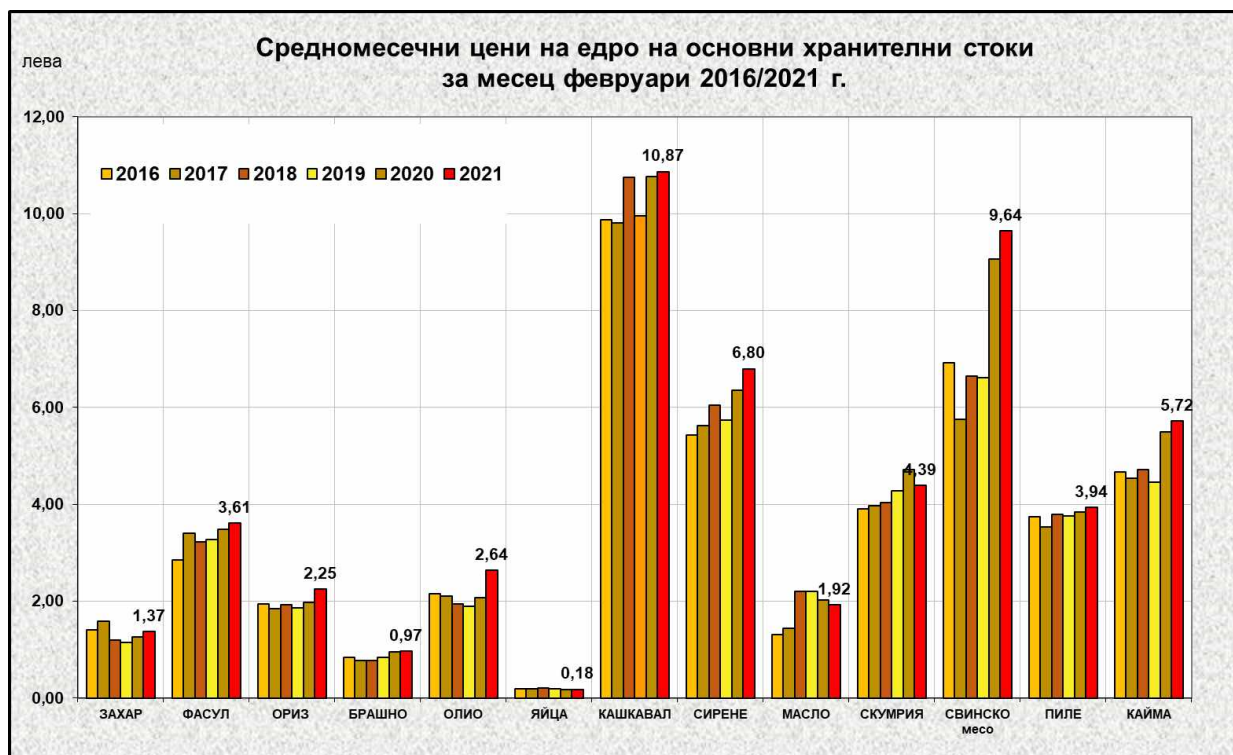
февруари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2016	1,41	2,85	1,95	0,84	2,15	0,19	9,87	5,43	1,31	3,91	6,92	3,74	4,67	45
2017	1,58	3,40	1,85	0,77	2,11	0,20	9,81	5,62	1,44	3,97	5,76	3,54	4,54	45
2018	1,20	3,23	1,93	0,77	1,95	0,21	10,75	6,05	2,21	4,03	6,64	3,79	4,72	47
2019	1,15	3,27	1,87	0,84	1,90	0,19	9,95	5,74	2,21	4,28	6,61	3,76	4,46	47
2020	1,26	3,48	1,97	0,95	2,08	0,18	10,77	6,36	2,03	4,71	9,07	3,84	5,50	52
2021	1,37	3,61	2,25	0,97	2,64	0,18	10,87	6,80	1,92	4,39	9,64	3,94	5,72	54
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

Анализът на цените на хранителните стоки през м. февруари 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 - 2021 г.) показва, че цените на повечето от основните хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2020 г. През м. февруари тази година цените на фасула, ориза, брашното и олиото са най-високи. Цената на захарта е над нивата от 2018 - 2020 г. и остава под нивото от февруари 2016 и 2017 г.

Цените на кравето сирене и кашкавала през февруари 2021 г. са най-високи за анализирания период, а цената на маслото е много над стойностите от 2016 – 2017 г. и е под нивата от периода 2018 – 2020 г.

Цената на свинското и пилешкото месо, както и на каймата през февруари 2021 г. са на най-високо ниво спрямо същия месец на анализирания период. (табл.2 и фиг.9)

фигура 9 Цени на едро на хранителните стоки през м. февруари 2016/2021 г.

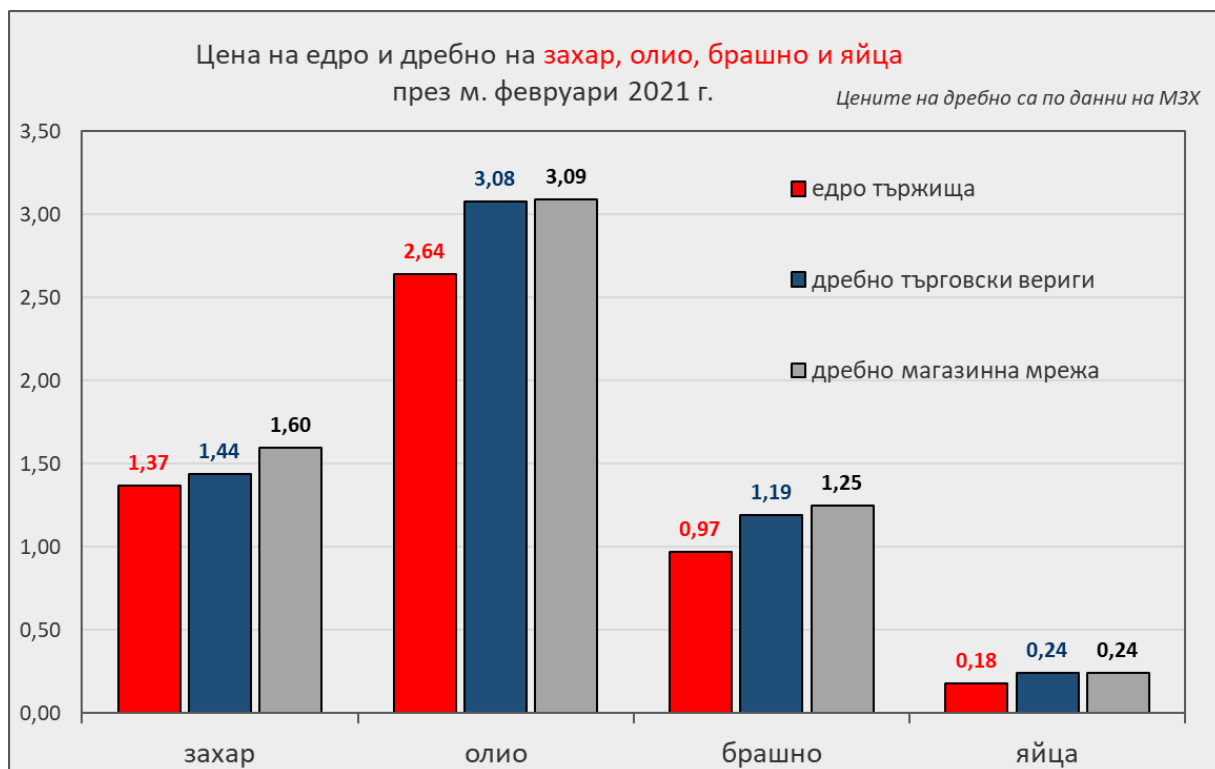
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. февруари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 5 – 33%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 5%.

В магазинната мрежа най-големите надценки от 33% са при яйцата, 29% при брашното, а при олиото и захарта тя е 17%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. февруари 2021 г.

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,37	1,44	5	0,07	1,60	17	0,23
олио	2,64	3,08	17	0,44	3,09	17	0,45
брашно	0,97	1,19	23	0,22	1,25	29	0,28
яйца	0,18	0,24	33	0,06	0,24	33	0,06

фигура 11 Цени на едро и на дребно през месец февруари 2021 г.

- Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона $\pm 20 - 45\%$. (табл.4 и фиг.12)

Средната за страната през месец февруари 2021 г. цена на захарта е 1.37 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Бургас – 1.65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 1.13 лв./кг. (фиг.12)

В тържищата на два региона (Пловдив и Сливен) захарта се е търгувала на средната за страната цена, а в 50% от областите тя е била по-висока. (табл. 4)

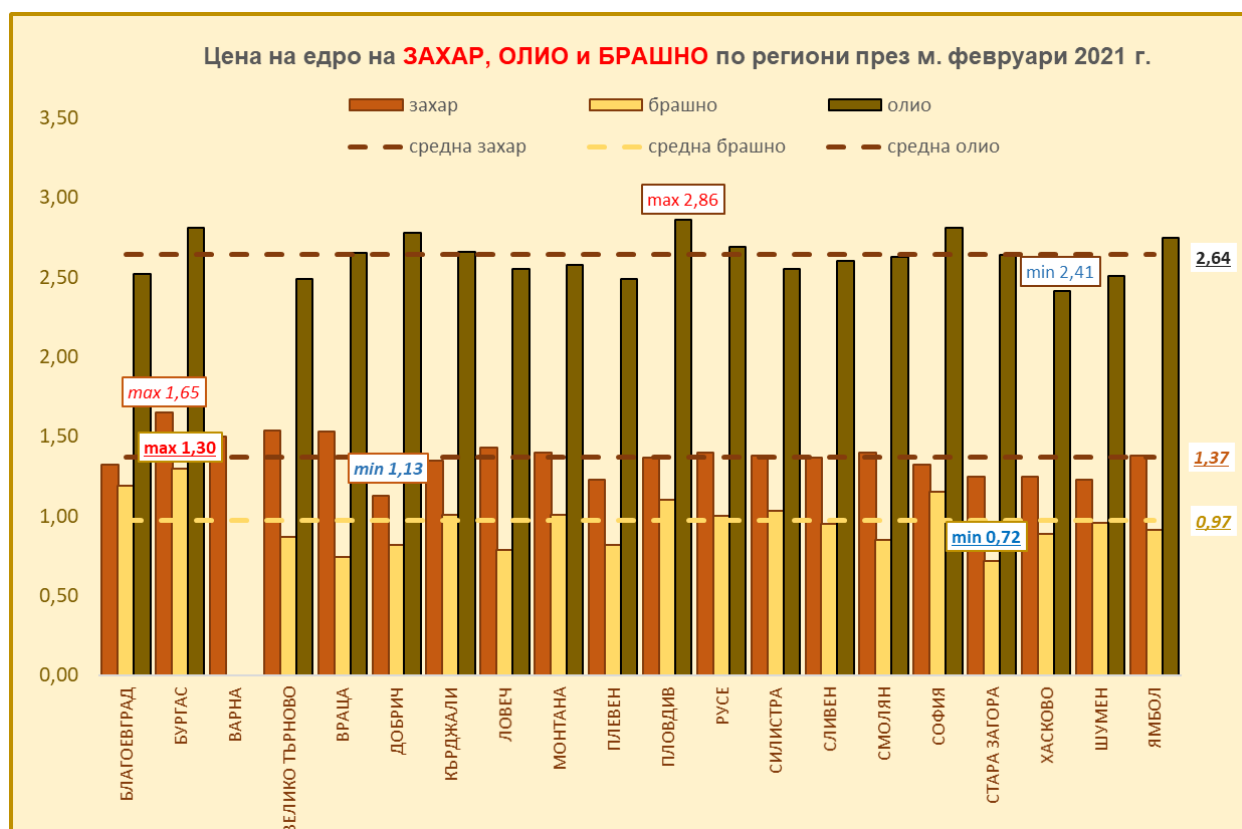
При средна за страната цена на олиото 2.64 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 2.86 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Хасковска област 2.41 лв./л. В 47% от областите олиото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. (табл. 4)

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през февруари в Бургаска област - 1.30 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора - 0.72 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 0.97 лв./кг. (фиг. 12)

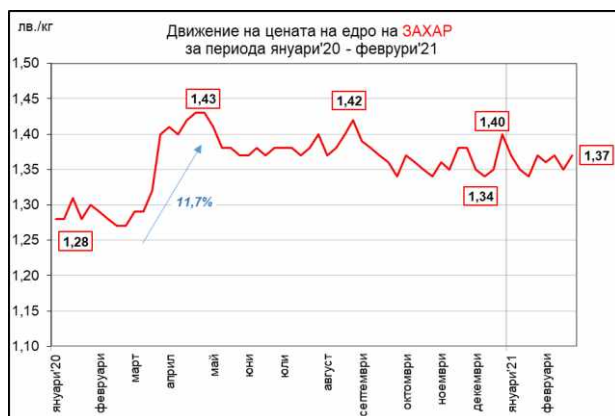
Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец февруари 2021 г.*

област	захар	средна захар	брашно	средна брашно	олио	средна олио
БЛАГОВЕГРАД	1,32	1,37	1,19	0,97	2,52	2,64
БУРГАС	1,65	1,37	1,30	0,97	2,81	2,64
ВАРНА	1,50	1,37		0,97		2,64
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,54	1,37	0,87	0,97	2,49	2,64
ВРАЦА	1,53	1,37	0,74	0,97	2,65	2,64
ДОБРИЧ	1,13	1,37	0,82	0,97	2,78	2,64
КЪРДЖАЛИ	1,35	1,37	1,01	0,97	2,66	2,64
ЛОВЕЧ	1,43	1,37	0,79	0,97	2,55	2,64
МОНТАНА	1,40	1,37	1,01	0,97	2,58	2,64
ПЛЕВЕН	1,23	1,37	0,82	0,97	2,49	2,64
ПЛОВДИВ	1,37	1,37	1,10	0,97	2,86	2,64
РУСЕ	1,40	1,37	1,00	0,97	2,69	2,64
СИЛИСТРА	1,38	1,37	1,03	0,97	2,55	2,64
СЛИВЕН	1,37	1,37	0,95	0,97	2,60	2,64
СМОЛЯН	1,40	1,37	0,85	0,97	2,63	2,64
СОФИЯ	1,32	1,37	1,15	0,97	2,81	2,64
СТАРА ЗАГОРА	1,25	1,37	0,72	0,97	2,64	2,64
ХАСКОВО	1,25	1,37	0,89	0,97	2,41	2,64
ШУМЕН	1,23	1,37	0,96	0,97	2,51	2,64
ЯМБОЛ	1,38	1,37	0,91	0,97	2,75	2,64

* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, а тези оцветени в синьо - равни на средната

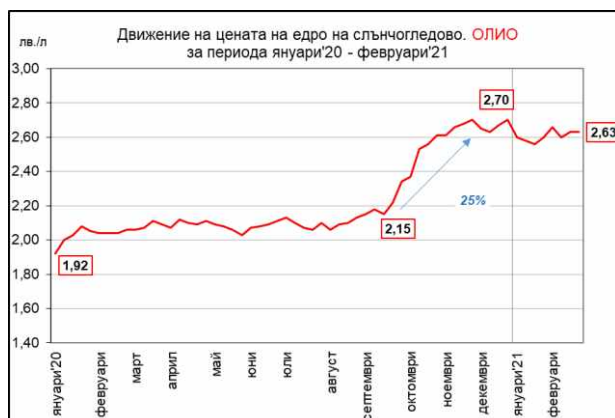
фигура 12 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. февруари по области

фигура 13

фигура 14

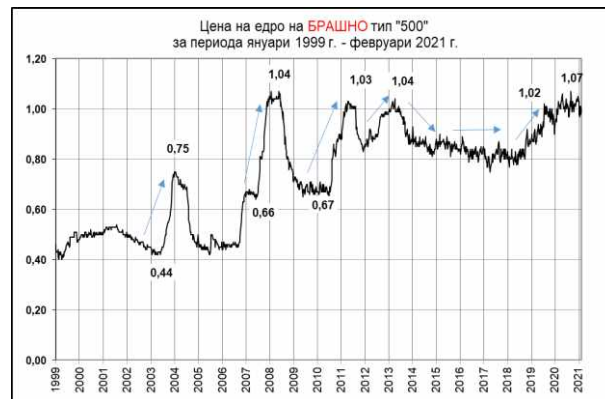
фигура 15

фигура 16

фигура 17

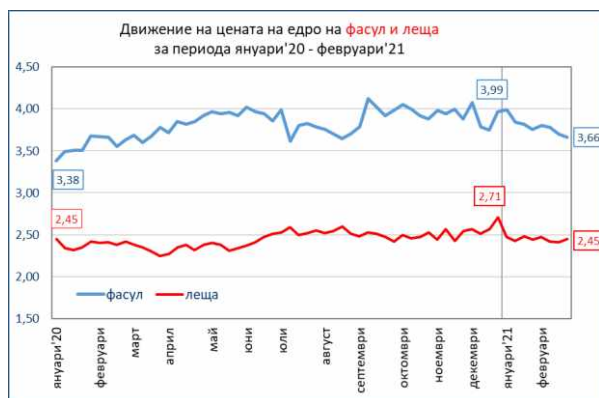
фигура 18

фигура 19

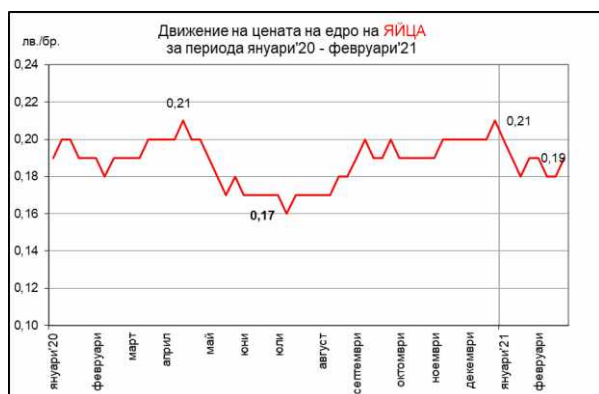
фигура 20

фигура 21

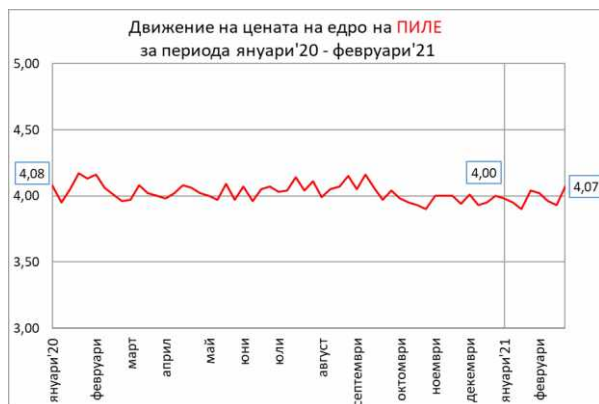
фигура 22

фигура 23

фигура 24

фигура 25

фигура 26

фигура 27

фигура 28

фигура 29

фигура 30

фигура 31

фигура 32

фигура 33

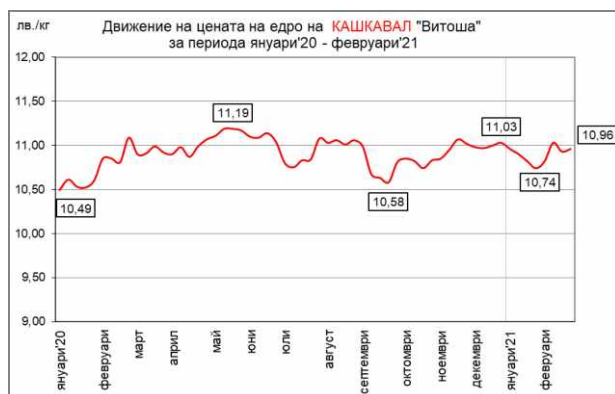
фигура 34

фигура 35

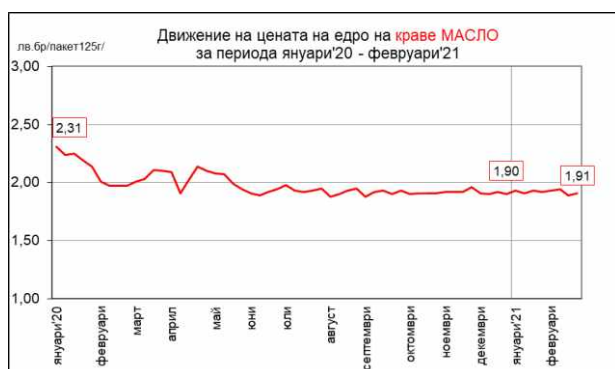
фигура 36

фигура 37

фигура 38

фигура 39

фигура 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. февруари показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 41)

Съотношението между продажбите на български домати и краставици и на домати и краставици от внос през месеца показва силен превес на вносните зеленчуци, като съотношението е 81% към 19%.

Аналогични са наблюденията върху продажбите на картофи, лук и чесън. Относителният дял на количествата продадено българско зеле е 37%, а на вносното съответно 63%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 74%:26%. (фиг. 41)

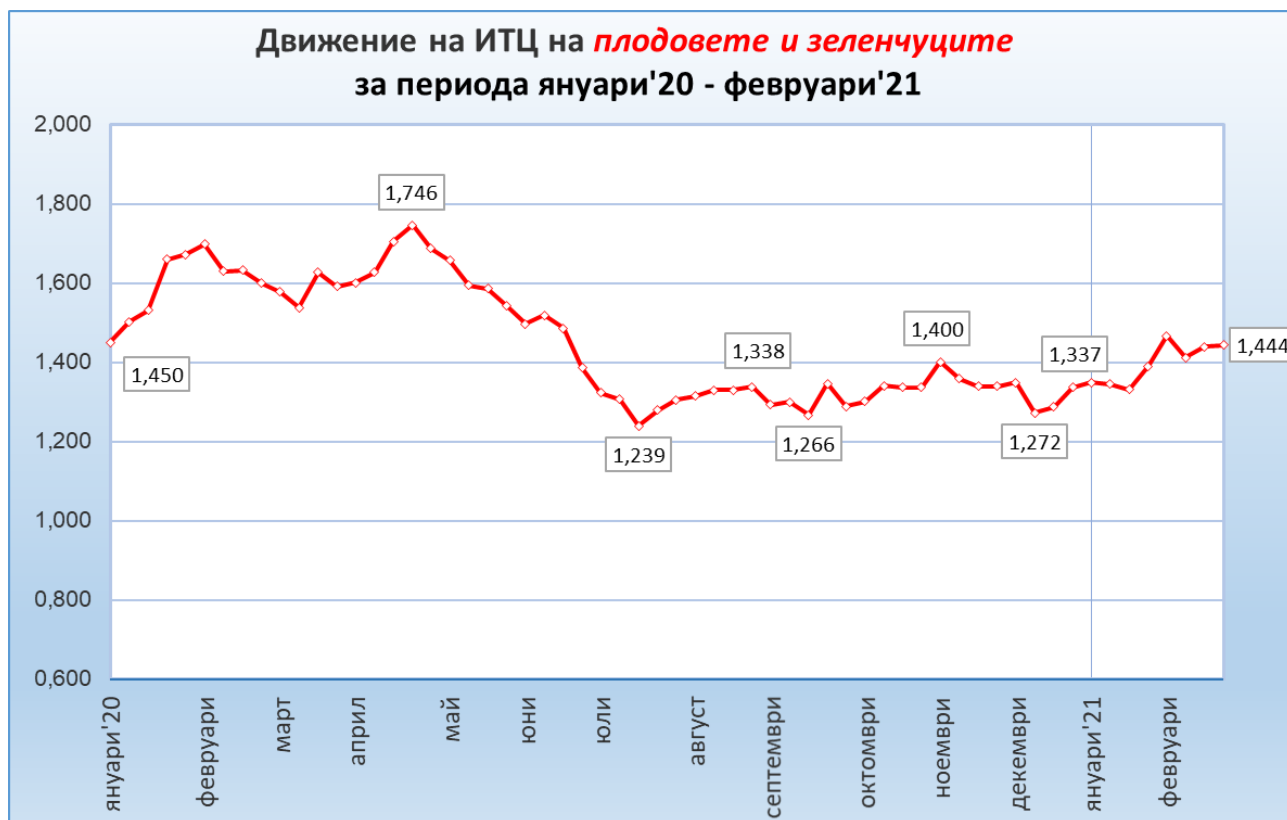
фигура 41 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. февруари

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

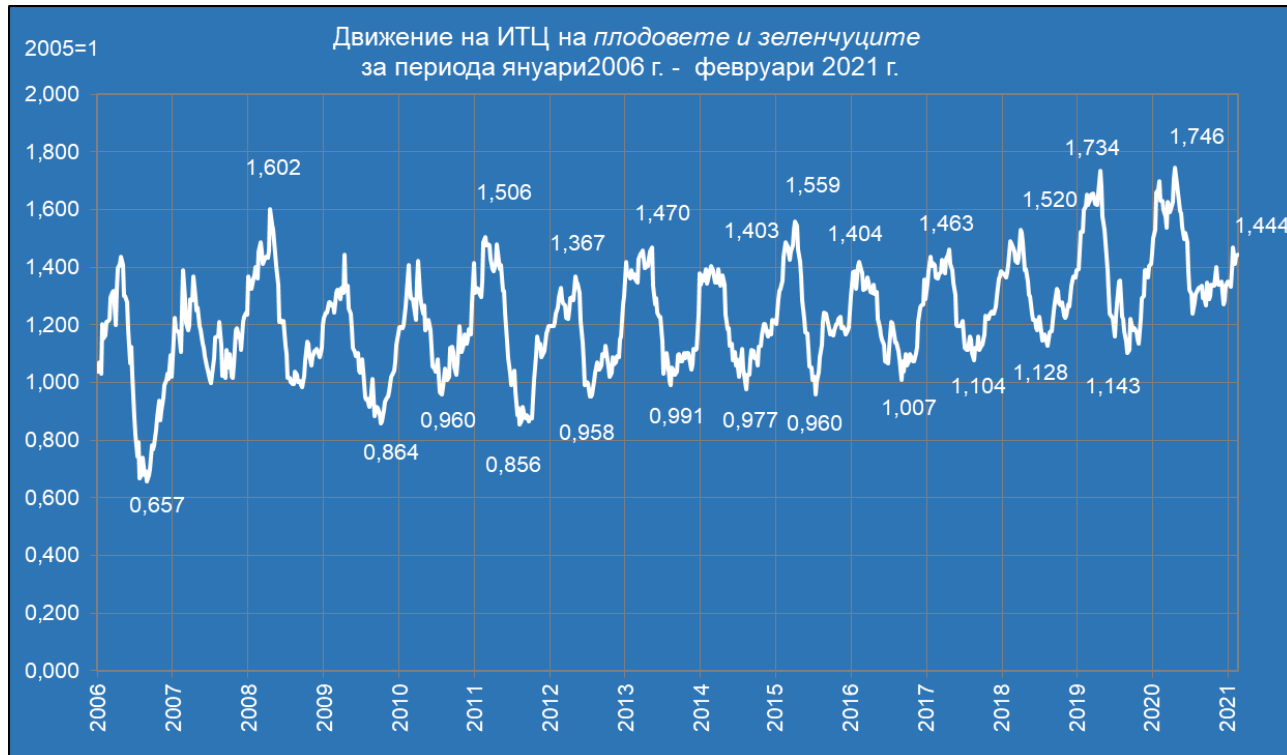
Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.42,43)

През първата седмица на месеца се наблюдава покачване на индекса, като стартира от ниво 1.467 пункта. Следва стабилизиране и лек низходящ тренд на кривата и в края на февруари стойностите са 1,444 пункта. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е с 8% по-ниско, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2020 г. - 1.746 пункта.

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 42 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

фигура 43 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари спрямо м. януари се наблюдават предимно възходящи тенденции .(табл. 5 и фиг.44)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 12%, а вносните съответно от 8%. Българските краставиците поскъпват спрямо предходния месец с 26%, а вносните краставици с 38%. Цената на червения пипер се покачва с 9%. Леко поевтиняване на месечна база е отчетено при картофите, зрелия лук и зрелия чесън (3-5%), а цените на морковите и зелето запазват стойностите си от предходния месец. (фиг. 49-58)

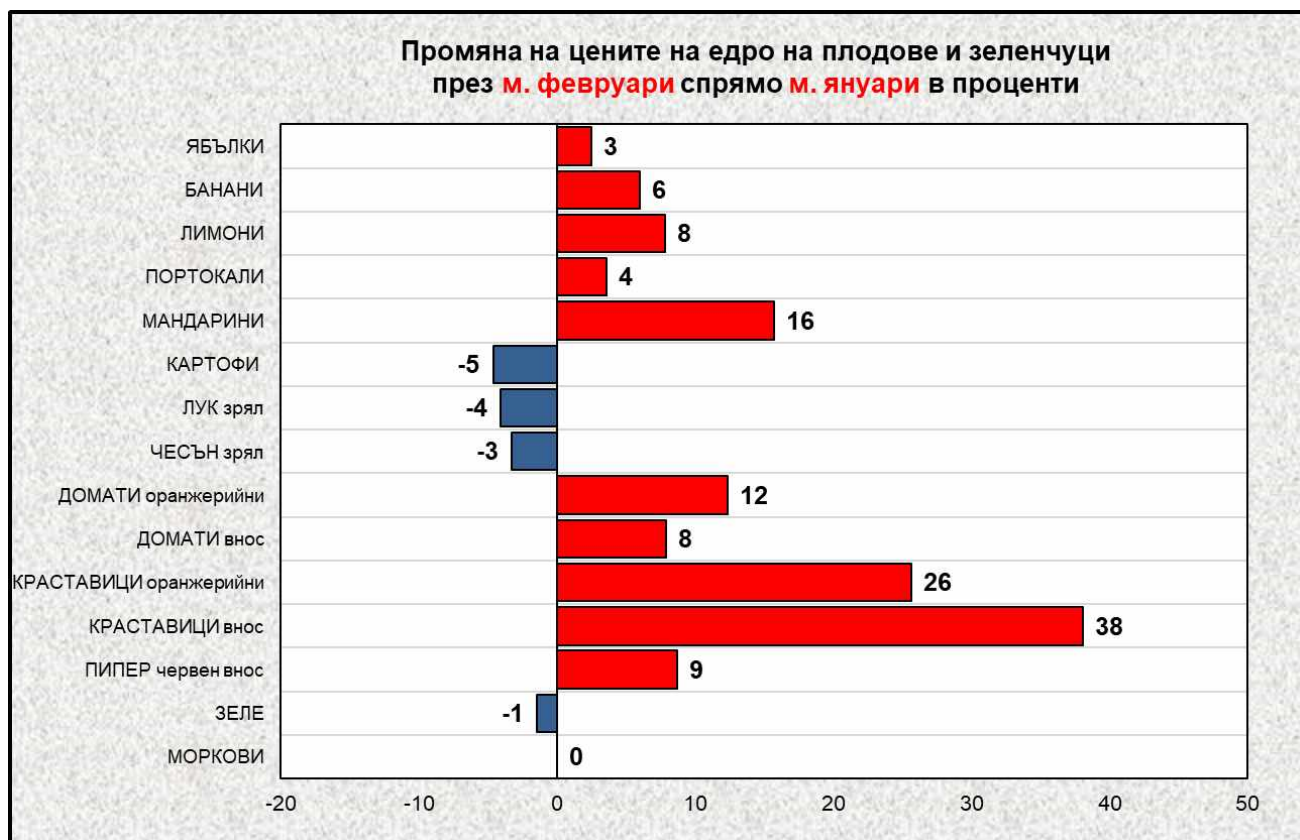
При цените на плодовете се наблюдава възходяща тенденция, като поскъпването на мандарините е 16%, а на останалите плодове, предмет на този анализ, поскъпването е в диапазона 3 – 8%. (фиг.59-63)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените, както на зеленчуците, така и на плодовете се наблюдават низходящи тенденции.

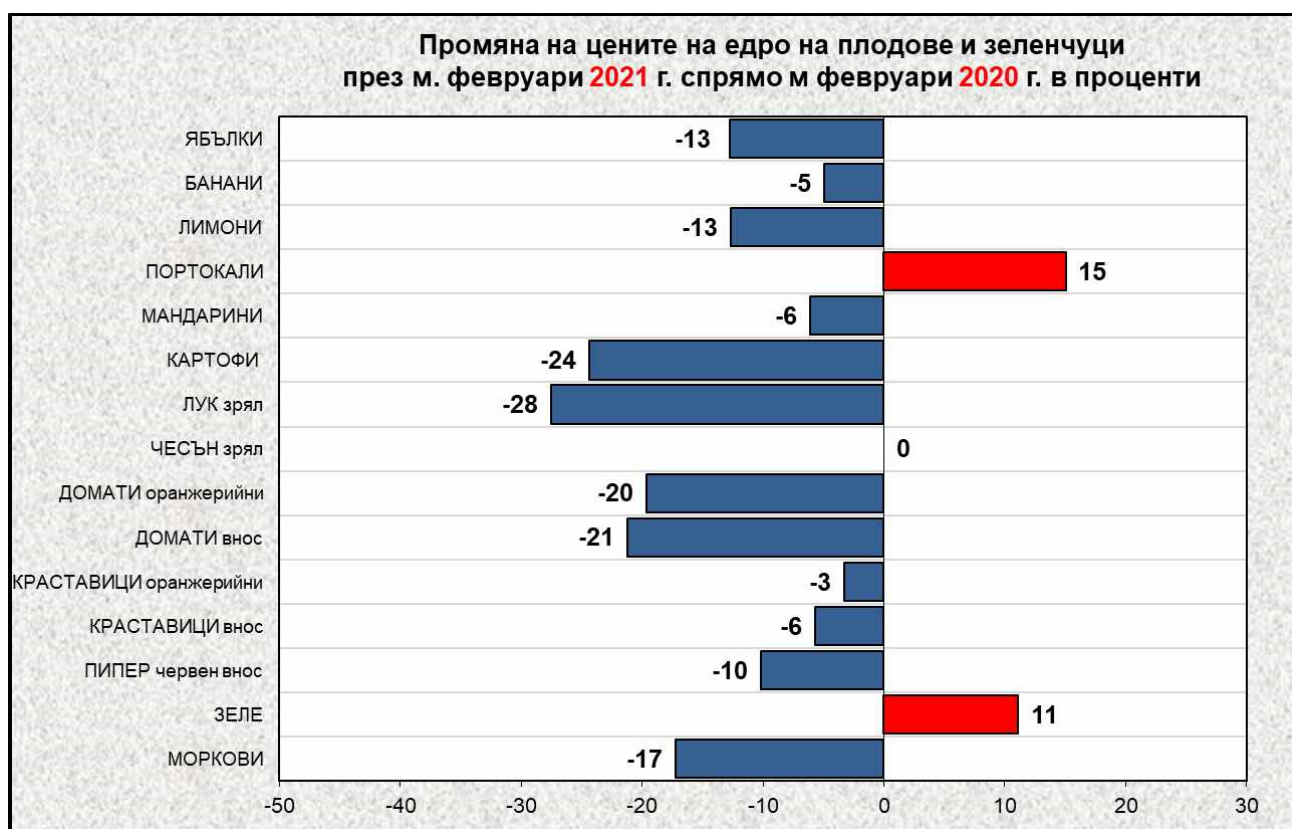
Поскъпване на годишна база има при зелето с 11% и на портокалите с 15%. По-ниски цени на годишна база са отчетени при всички останали стоки от тази група, като поевтиняването при зеленчуците е в диапазона около 6 – 28%, а при плодовете съответно 5 - 13%. (табл.5 и фиг.45)

Таблица 5 Промяна на цените на плодове и зеленчуци на месечна и годишна база

СТОКА	януари'21	февруари'21			февруари'20		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1,20	1,23	3	0,03	1,41	-13	-0,18
БАНАНИ	1,99	2,11	6	0,12	2,22	-5	-0,11
ЛИМОНИ	1,66	1,79	8	0,13	2,05	-13	-0,26
ПОРТОКАЛИ	1,40	1,45	4	0,05	1,26	15	0,19
МАНДАРИНИ	1,46	1,69	16	0,23	1,80	-6	-0,11
КАРТОФИ	0,65	0,62	-5	-0,03	0,82	-24	-0,20
ЛУК зрял	0,74	0,71	-4	-0,03	0,98	-28	-0,27
ЧЕСЪН зрял	4,57	4,42	-3	-0,15	4,42	0	0,00
ДОМАТИ оранжерийни	1,86	2,09	12	0,23	2,60	-20	-0,51
ДОМАТИ внос	1,65	1,78	8	0,13	2,26	-21	-0,48
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,84	3,57	26	0,73	3,69	-3	-0,12
КРАСТАВИЦИ внос	1,81	2,50	38	0,69	2,65	-6	-0,15
ПИПЕР червен внос	2,52	2,74	9	0,22	3,05	-10	-0,31
ЗЕЛЕ	0,71	0,70	-1	-0,01	0,63	11	0,07
МОРКОВИ	0,72	0,72	0	0,00	0,87	-17	-0,15

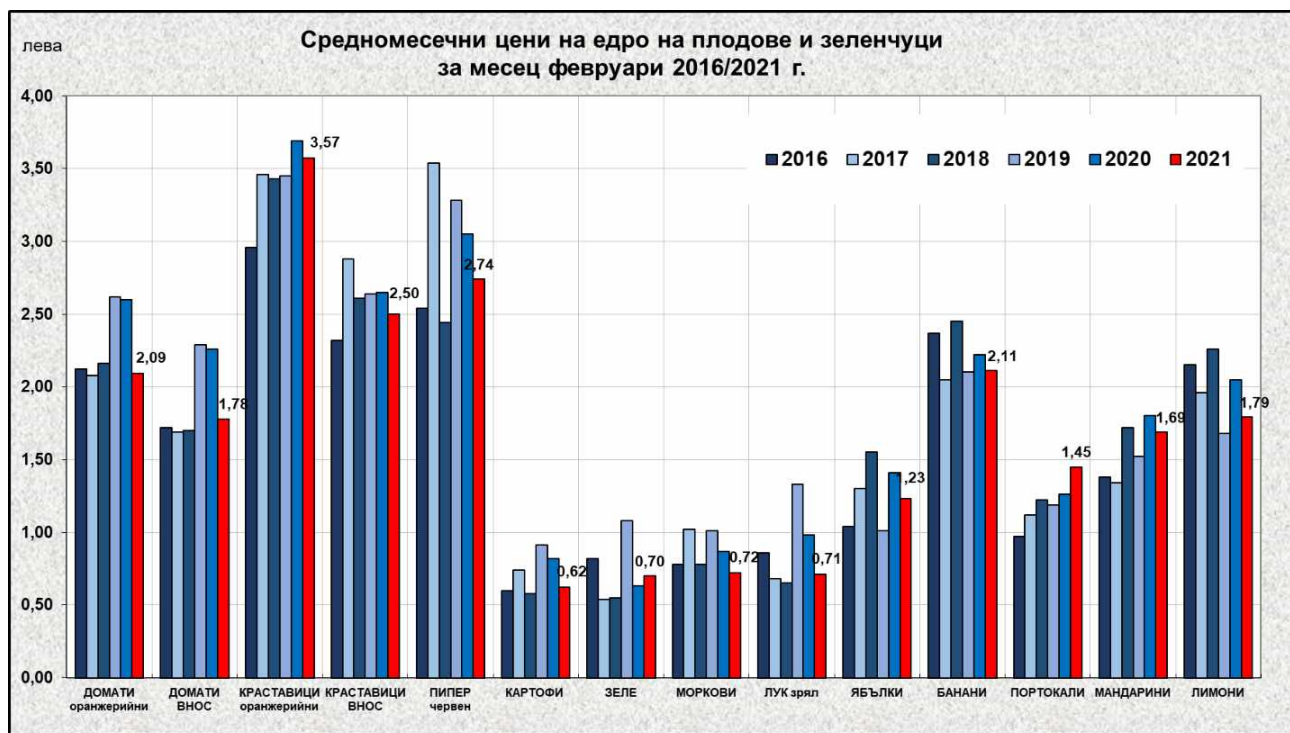

фигура 44 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. февруари на месечна база

фигура 45 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. февруари на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците за периода 2016 – 2021 г.

фигура 46 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари 2016/2021 г.

Таблица 6 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец февруари за периода 2016/2021 г. *

февруари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ и ВНОС	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ	стойност на единица продукт
година															
2016	2,12	1,72	2,96	2,32	2,54	0,60	0,82	0,78	0,86	1,04	2,37	0,97	1,38	2,15	23
2017	2,08	1,69	3,46	2,88	3,54	0,74	0,54	1,02	0,68	1,30	2,05	1,12	1,34	1,96	24
2018	2,16	1,70	3,43	2,61	2,44	0,58	0,55	0,78	0,65	1,55	2,45	1,22	1,72	2,26	24
2019	2,62	2,29	3,45	2,64	3,28	0,91	1,08	1,01	1,33	1,01	2,10	1,19	1,52	1,68	26
2020	2,60	2,26	3,69	2,65	3,05	0,82	0,63	0,87	0,98	1,41	2,22	1,26	1,80	2,05	26
2021	2,09	1,78	3,57	2,50	2,74	0,62	0,70	0,72	0,71	1,23	2,11	1,45	1,69	1,79	24
брой наблюдаван и стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 6 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина

цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. февруари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им са по-високи от вносните.

- Цените на българските домати през м. февруари 2021 г. са най-ниски спрямо същия месец на петгодишния период, а на домите от внос остават под нивата от предходните две години, но са по-високи от периода 2016 – 2018 г.

- Цените на българските краставици са на по-високи нива спрямо същия месец на периода 2016 – 2019 г. и са по-ниски в сравнение с предходната година.

- Цените на картофите, зелето, морковите и лука са по-ниски спрямо предходните две – три години и се доближават до нивата от 2018 г.

- Цената на червения пипер от внос е по-ниска спрямо предходните две години и е над нивата от 2016 г. и 2018 г. Най-високи цени пиперът е имал през 2017 г. (табл.6)

- Цените на едро на ябълките през февруари 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2017, 2018 и 2020 г. и са над нивата от 2016 и 2019 г., като най-високата цена е отчетена през м. февруари 2018 г. (табл.6)

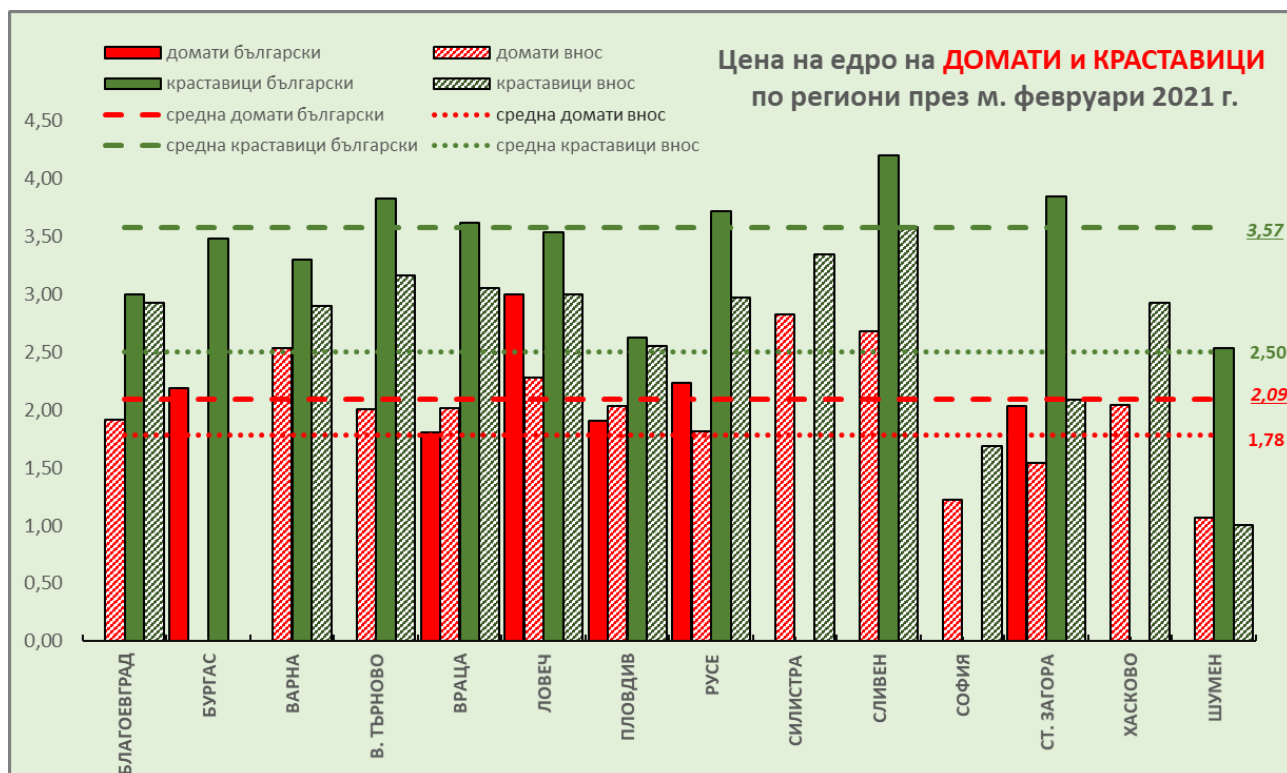
- Цените на цитрусовите плодове и бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от 2017 и 2019 г., като само цената на портокалите през м. февруари тази година е най-висока.

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домите и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%.

Най-високи цени на българските домати са регистрирани на тържищата в област Ловеч, а на вносните домати максималните цени са регистрирани в Сливен. Средните за страната месечни цени на българските домати е 2,09 лв./кг, а на вносните – 1,78 лв./кг. (фиг.46)

Краставиците, както българските, така и от внос са се търгували на най-високи цени в Сливен. Средната за страната цена на българските краставици за месец февруари са 3,57 лв./кг, а на вносните съответно 2,50 лв./кг. (фиг.47)

фигура 47 Цени на едро на домати и краставици през м. февруари по области

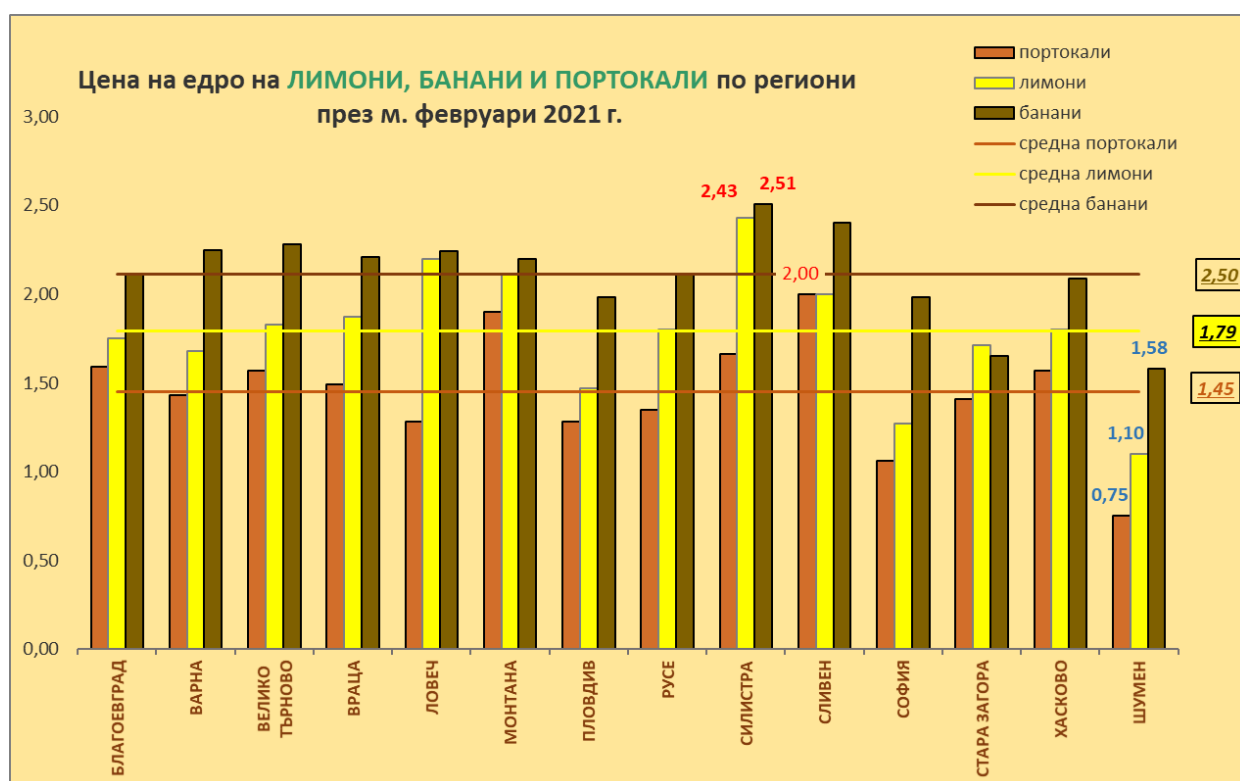
Таблица 7 Цени на едро на банани и цитрусови плодове по области през февруари 2021 г.*

област	банани	средна банани	лимони	средна лимони	портокали	средна портокали
БЛАГОЕВГРАД	2,11	2,11	1,75	1,79	1,59	1,45
ВАРНА	2,25	2,11	1,68	1,79	1,43	1,45
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2,28	2,11	1,83	1,79	1,57	1,45
ВРАЦА	2,21	2,11	1,87	1,79	1,49	1,45
ЛОВЕЧ	2,24	2,11	2,20	1,79	1,28	1,45
МОНТАНА	2,20	2,11	2,11	1,79	1,90	1,45
ПЛОВДИВ	1,98	2,11	1,47	1,79	1,28	1,45
РУСЕ	2,11	2,11	1,80	1,79	1,35	1,45
СИЛИСТРА	2,51	2,11	2,43	1,79	1,66	1,45
СЛИВЕН	2,40	2,11	2,00	1,79	2,00	1,45
СОФИЯ	1,98	2,11	1,27	1,79	1,06	1,45
СТАРА ЗАГОРА	1,65	2,11	1,71	1,79	1,41	1,45
ХАСКОВО	2,09	2,11	1,80	1,79	1,57	1,45
ШУМЕН	1,58	2,11	1,10	1,79	0,75	1,45

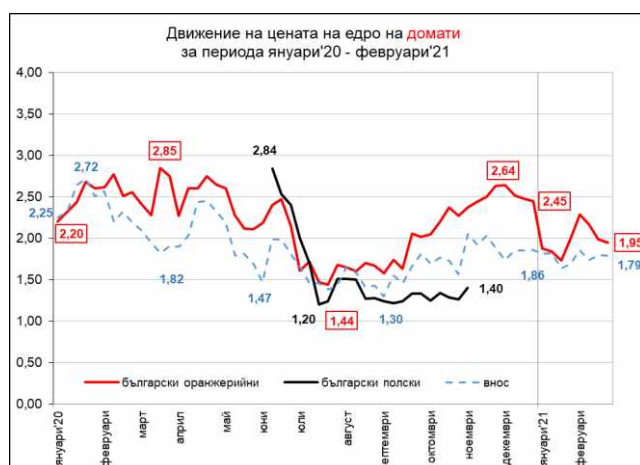
* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока в отделните области

Наблюденията на цените по региони на цитрусовите плодове и бананите показват, че разликите в цените в страната са сравнително малки. (табл.7)

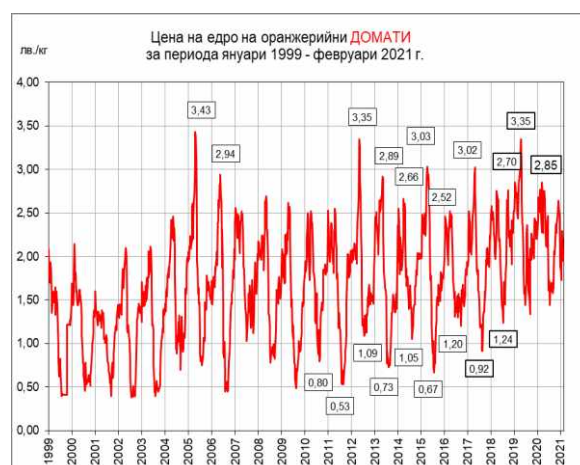
При средна цена на бананите през месеца 2,11 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (2,51 лв.), а минималните съответно са били в Шумен – 1,58 лв. Наблюденията на цените на цитрусовите плодове по регион през февруари показват, че при средна цена на лимоните 1,79 лв./кг най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Силистра – 2,43 лв./кг, а най-ниска в Шумен - 1,10 лв./кг. Портокалите са се търгували през годината най-скъпо в област Сливен (2,00 лв./кг), а най-евтини са били отново в област Шумен (0,75 лв./кг), при средна цена на портокалите е 1,45 лв./кг. (табл. 7 и фиг.48)

фигура 48 Цени на едро на банани и цитрусови плодове през м. февруари по области

фигура 49

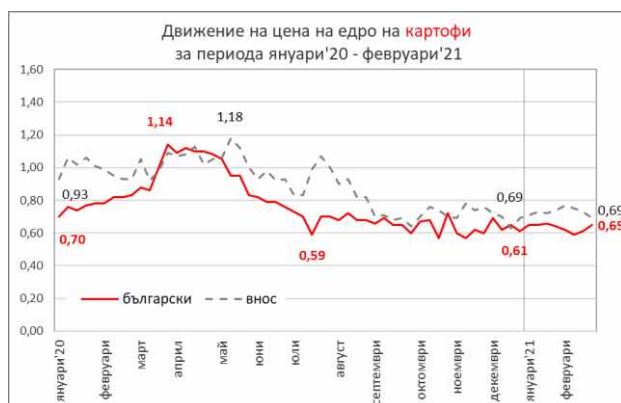
фигура 50

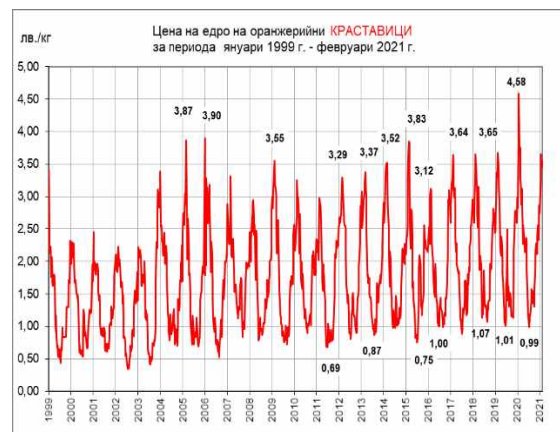
фигура 51

фигура 53

фигура 55

фигура 52

фигура 54

фигура 56

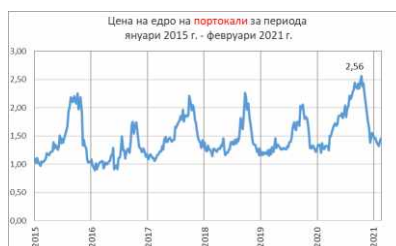
фигура 57

фигура 59

фигура 61

фигура 62

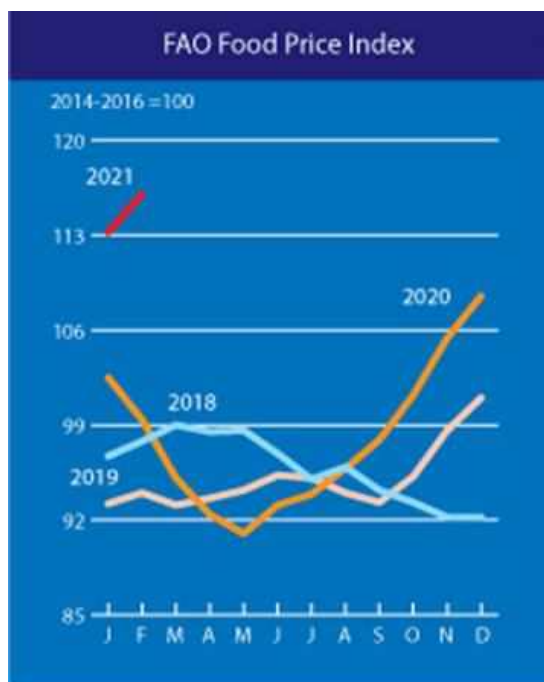

фигура 63

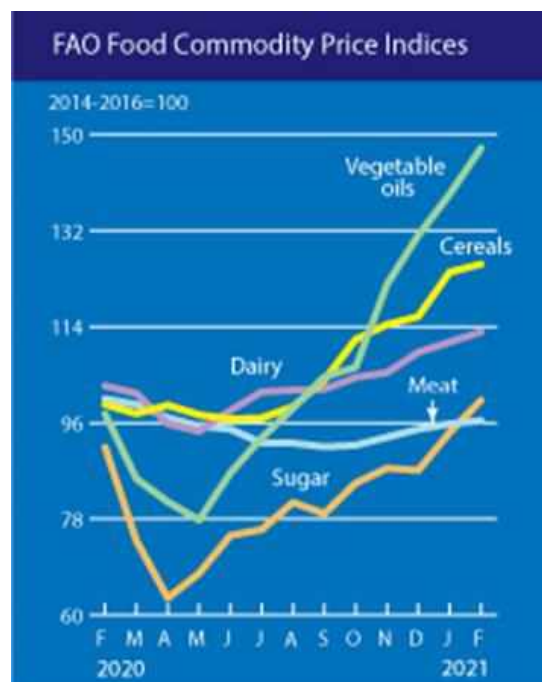
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН

Индексът на цените на храните⁵ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през февруари продължава да расте за осми пореден месец.

фигура 64 ФАО индекс през февруари 2021 г.

фигура 65 ФАО индекс на храните през февруари

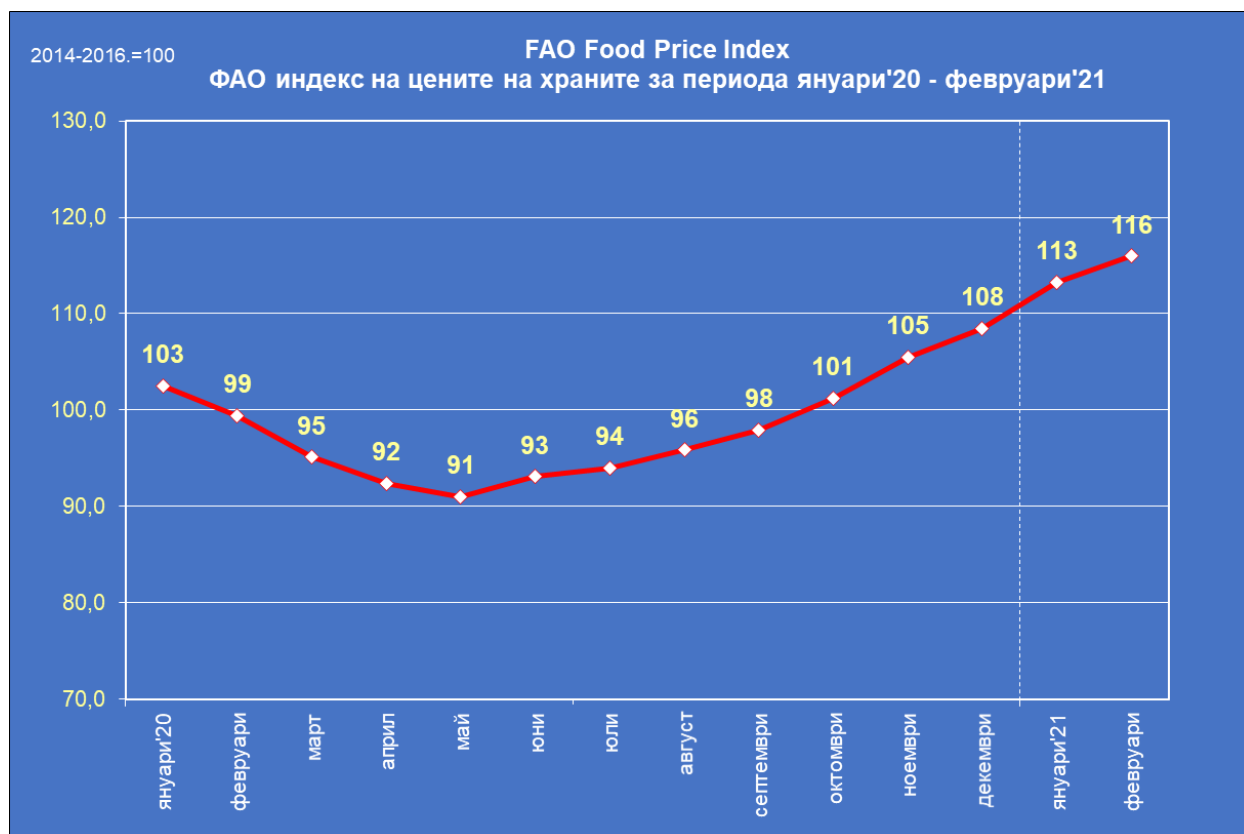
⁵ FFPI – FAO Food Price Index

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.⁶

През февруари 2021 г. индексът на цените на храните на ФАО е 116,0 пункта, като е с 2,8 пункта (2,4 %) по-висок от стойността му през януари и достига най-високото си ниво от юли 2014 г. досега.

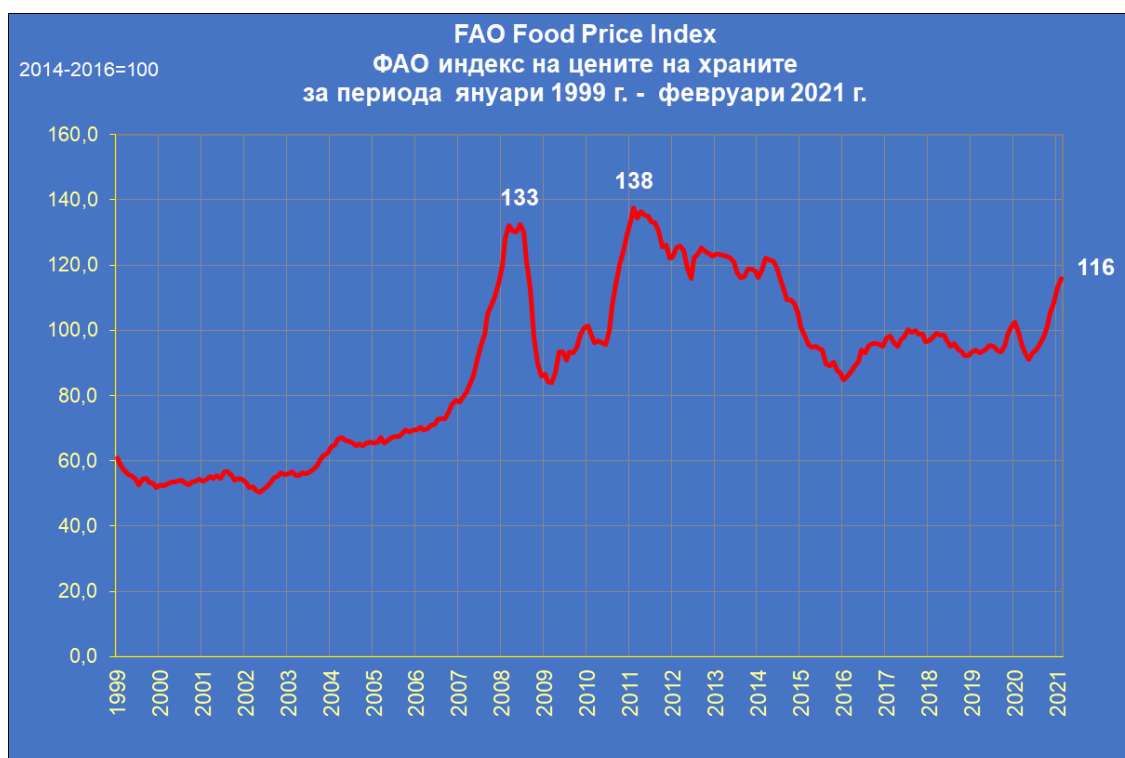
Основният фактор за покачването на индекса е силният ръст на цените на захарта и растителните масла и в по-малка степен на зърнените култури, млечните продукти и месото. (фиг.64,65,66)

Най-високите стойности на този индекс (138 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.67)

фигура 66 Движение на ФАО индекса за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

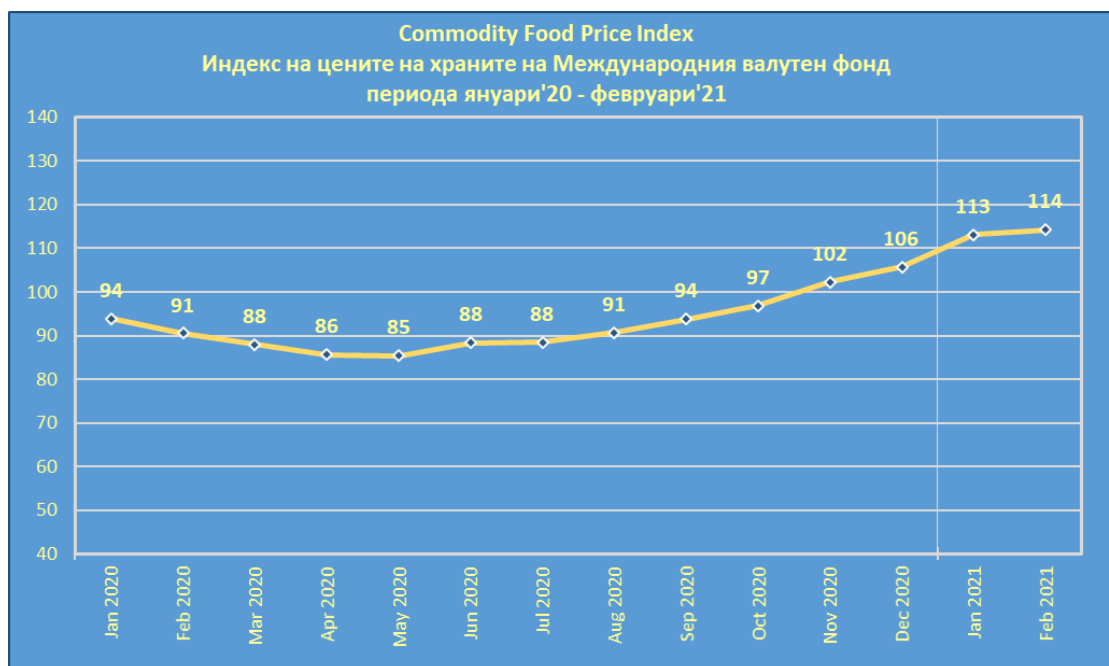
⁶ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

фигура 67 Движение на ФАО индекса за периода януари 1999 г. – февруари 2021 г.

- Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд⁷ отразява движението на цените на зеленчуците и плодовете. Поради различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в тенденциите.

фигура 68 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'20 - февруари'21

⁷ Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

През м. февруари стойността на този индекс е 114,26 пункта, като се наблюдава леко покачване в сравнение с предходния месец. Спрямо същия месец на миналата година индексът е с 24 пункта (26%) по-висок, а най-високите нива са отчетени през 2012 г. – 132 пункта. (фиг.68 и 69)

фигура 69 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 - февруари'21

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО FAO⁸ през февруари е 125,7 пункта, което е с 1,5 пункта (1,2%) по висок спрямо януари и 26,3 пункта (26,5%) над нивото от февруари 2020 г.

От групата на зърнените култури през февруари най-много са се увеличили световните цени на соргото (със 17,4%), което е с 82,1% по-високо от миналогодишния си показател. Това се дължи на силното търсене от Китай. Световните цени на царевичата също се повишават, но са само с 0,9% по-високи спрямо миналия месец.

Експортните цени на царевичата през февруари са с 45,5% по-високи в сравнение с предходната година, което се дължи на трайното високо търсене на внос на фона на намаляващия износ.

⁸ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

Експортните цени на пшеницата през февруари остават почти непроменени, но са с 19,8% по-високи от миналата година.

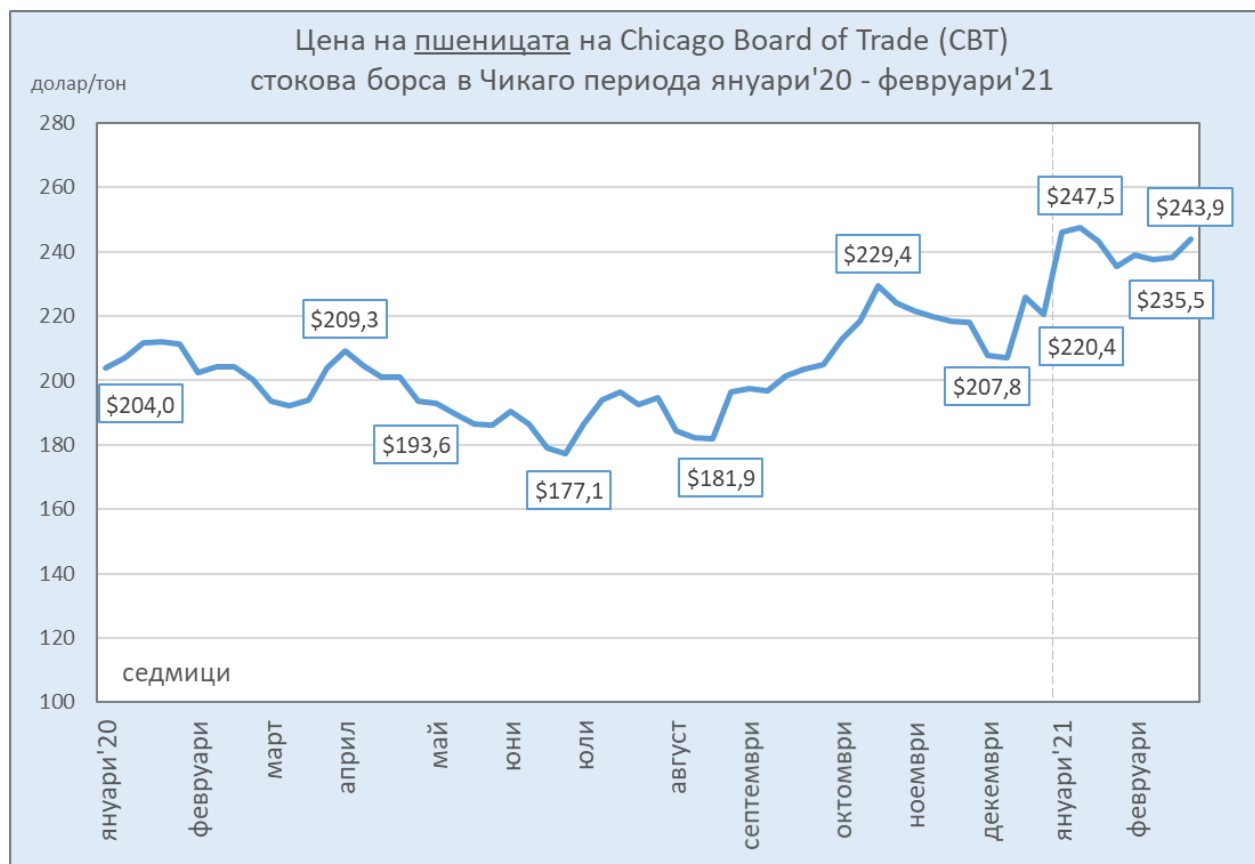
Световните цени на ориза също леко се повишават, породени от повишеното търсене на по-ниско качествени индийски и японски сортове. (фиг.65)

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. февруари стартира от ниво 239 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 244 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година цената за месец февруари тази година е с 22% по-висока.

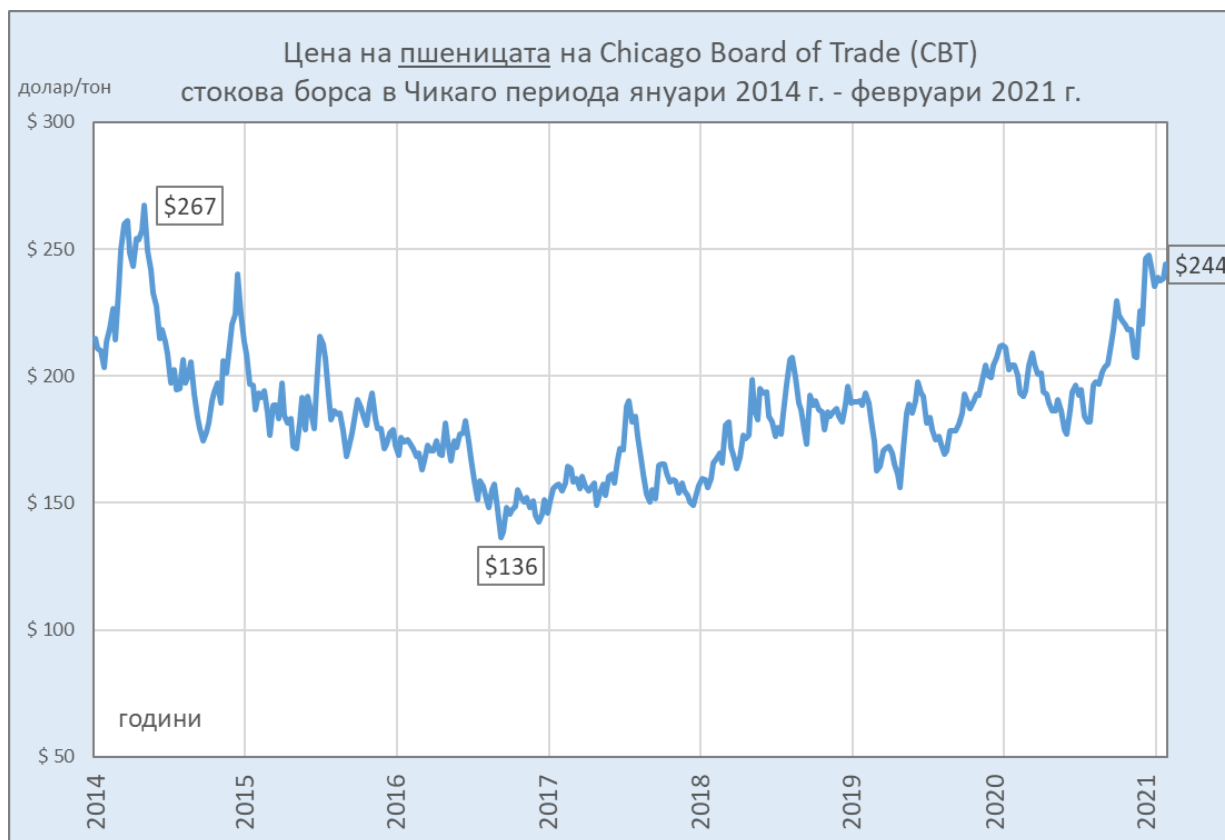
Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.70,71)

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през февруари е стабилна, като кривата тръгва от ниво 217 долар/тон и се движи през месеца около това ниво.

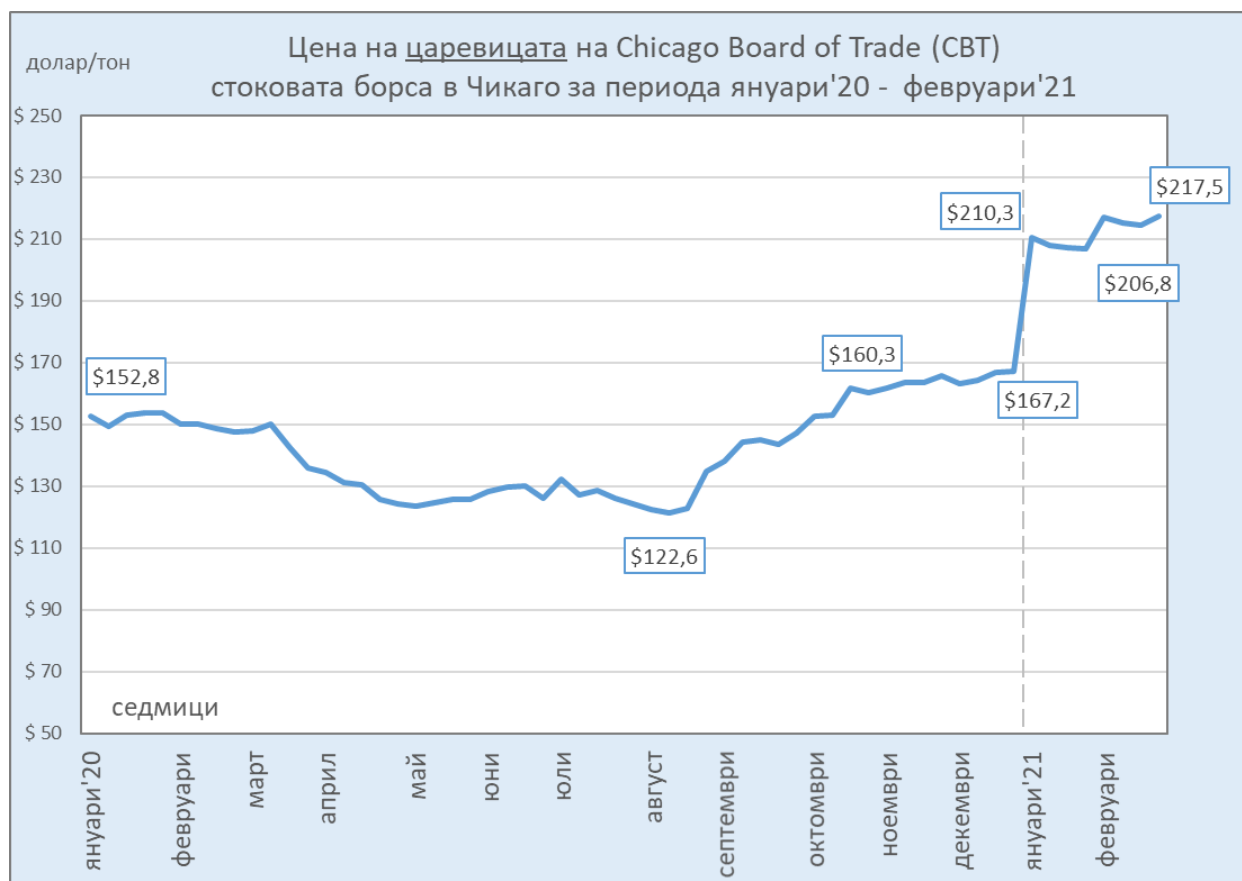
Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., а най-ниските регистрирани нива са през 2020 г. (фиг.72,73)

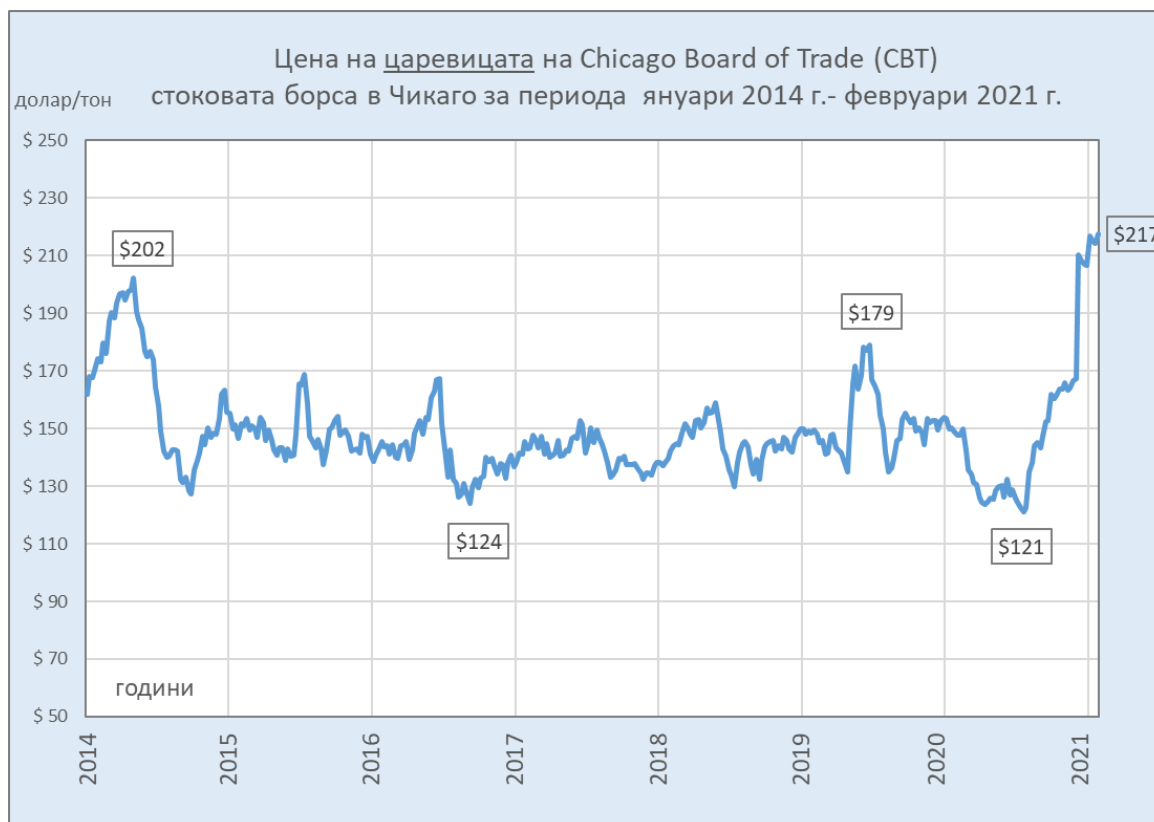
фигура 70 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – февруари'21

фигура 71 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – февруари'21

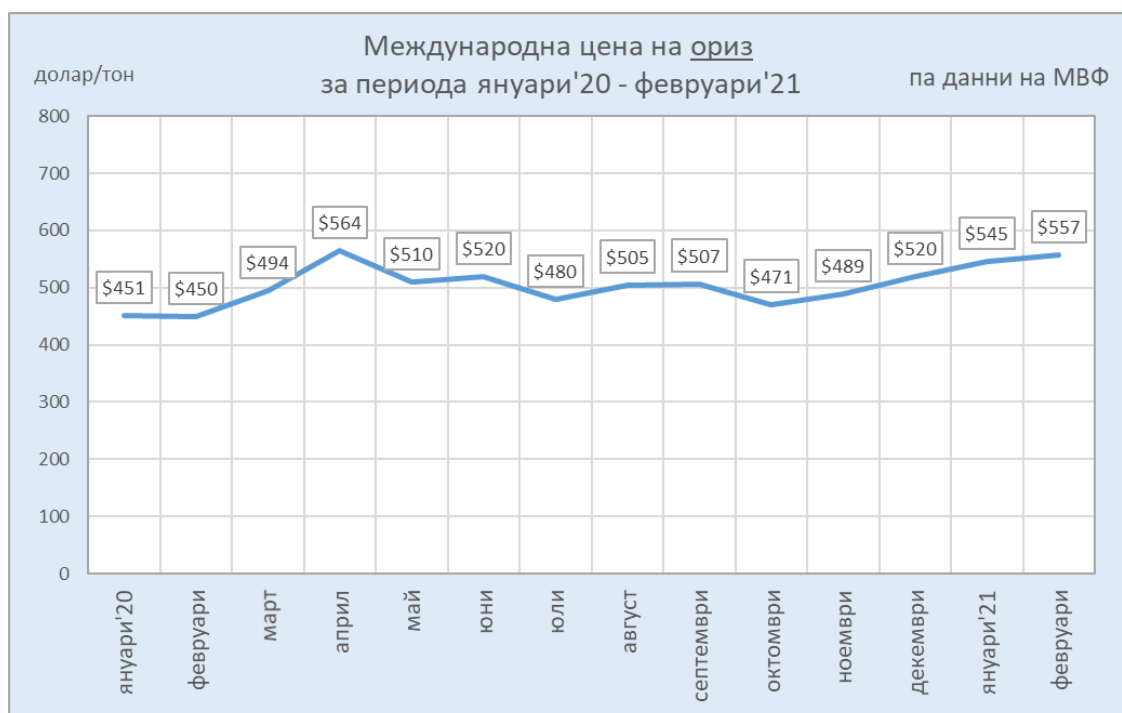

фигура 72 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – февруари'21

фигура 73 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – февруари'21

През месец февруари международната цена на ориза по данни на МВФ е 557 \$/тон. Лекото покачване на цената спрямо януари се дължи на повишеното търсене на индийския и японския сорт с по-ниско качество. (фиг.74) Пиковите стойности на международната цена на ориз са регистрирани през 2008 г. – 907 \$/тон. (фиг.75)

фигура 74 Международна цена на ориз за периода януари'20 – февруари'21

фигура 75 Международна цена на ориз за периода януари'99 – февруари'21

- ### Международни цени на растителните масла

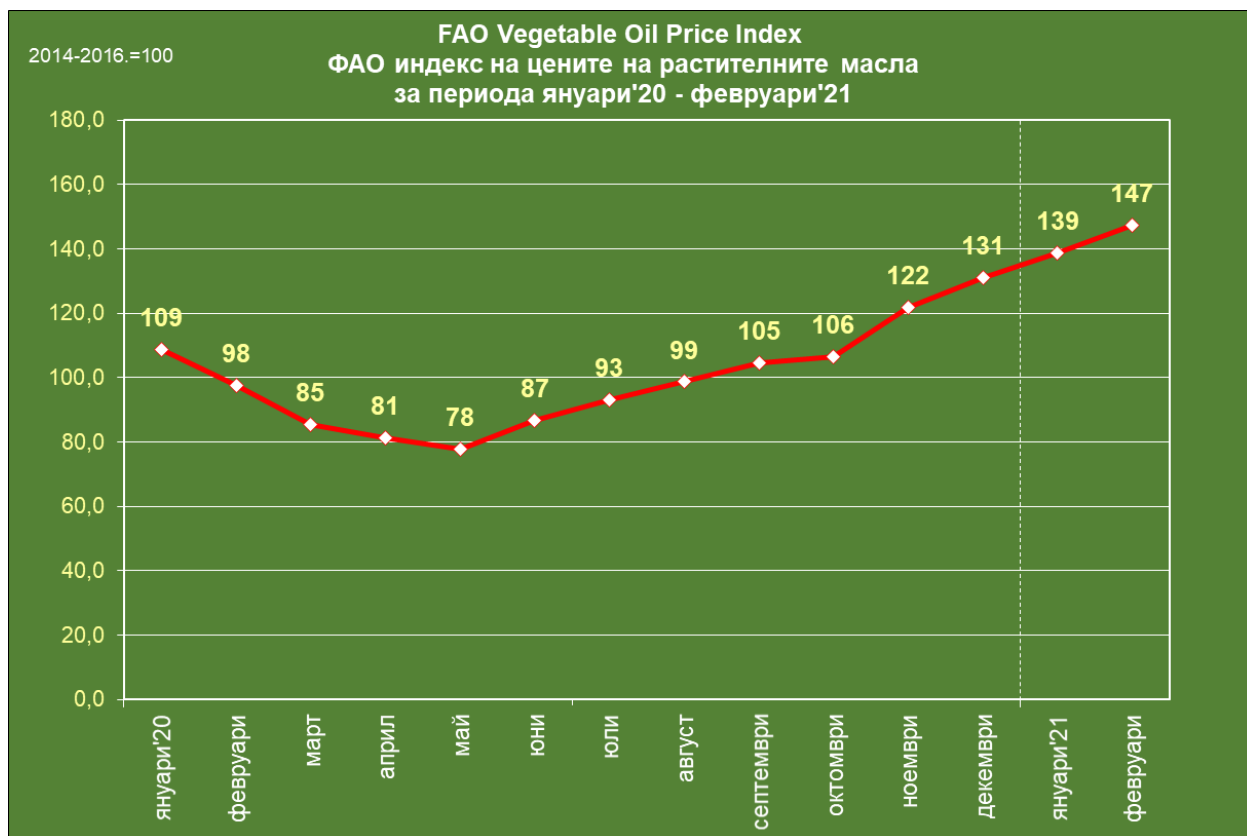
Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁹ през февруари е 147,4 пункта, като е с 8,6 пункта (6,2%) по – висок спрямо януари и достига най-високото си ниво от април 2012 г.

Устойчивото задържане на високите стойности на този индекс отразява нарастването на цените на палмово, соево, рапично и слънчогледово масло.

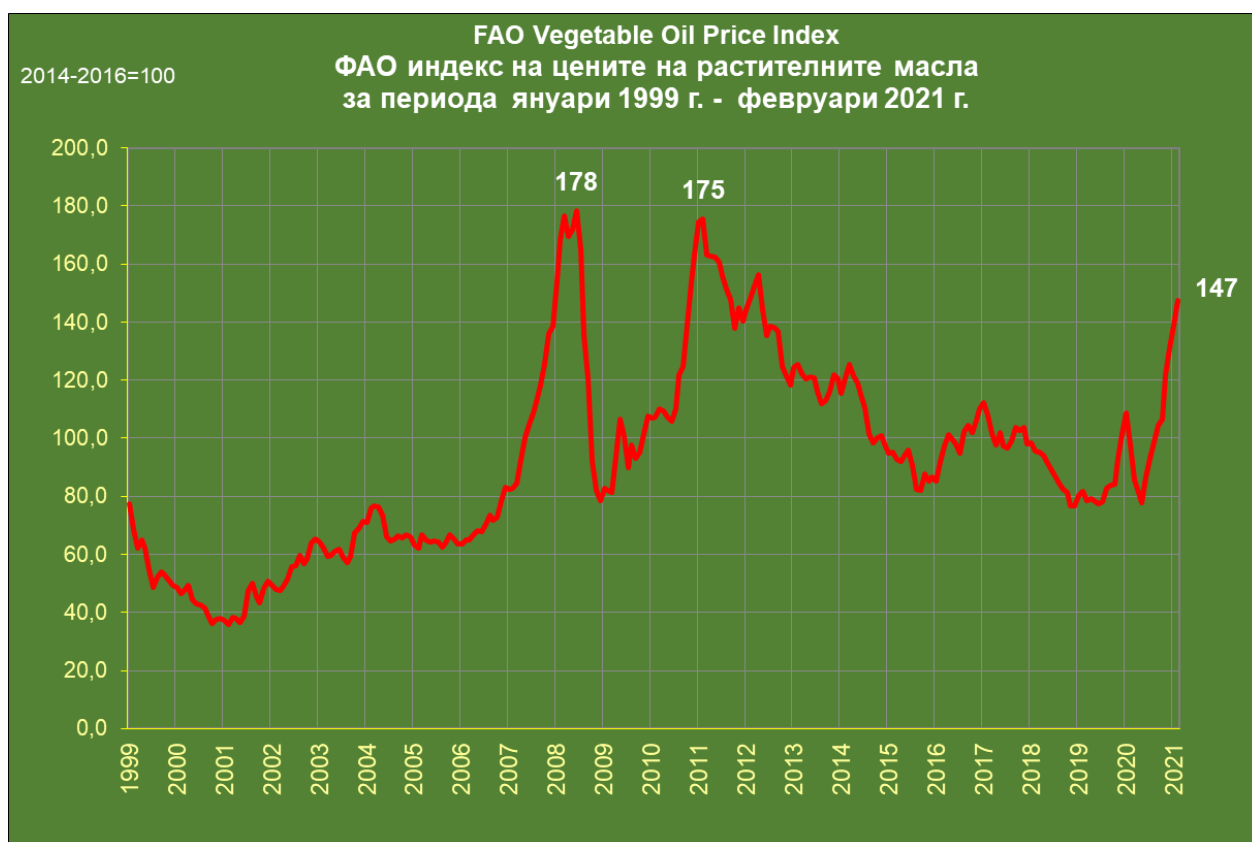
За девети пореден месец цените на палмовото масло в световен мащаб продължават да растат, във връзка с опасенията относно ниските запаси във водещи страни износители, което е в резултат на по-ниски от очакваните обеми на производство. В същото време котировките на соята продължават да се повишават, главно поради ограниченото текущо предлагане на световния пазар преди новата реколта от Южна Америка. Световните цени на рапичното и слънчогледовото масло се формират под влиянието на по-ниски от първоначалните прогнози за производството за 2021 г. и по-нататъшно намаляване на предлагането на износ, съответно в Европейския съюз и Черноморския регион.

Повишаването на цените на растителните масла е свързано и с повишаването на цените на суровия нефт. (фиг.76,77)

⁹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

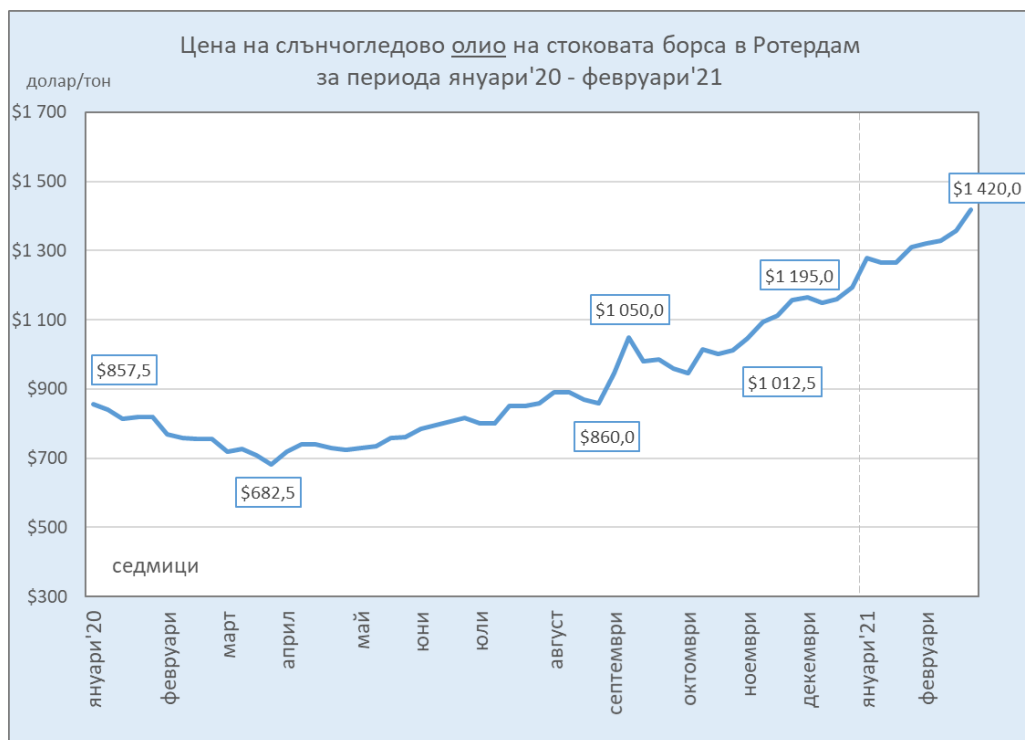

фигура 76 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'20 – февруари'21

фигура 77 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1999 г. – февруари 2021 г.

Цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд и през месец февруари, като достига пиковата за последните години стойност от 1420 долар/тон. Повишението на цената за периода април 2020 г. – февруари 2021 г. е 108%, а спрямо същия месец на предходната година повишението е 84%. Преди драстичното покачване на цената на олиото праз 2020 г. и през февруари 2021 г., пиковите стойности бяха достигнати през 2013 г. – 1230 долар/тон. (фиг.78,79)

фигура 78 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – февруари'21

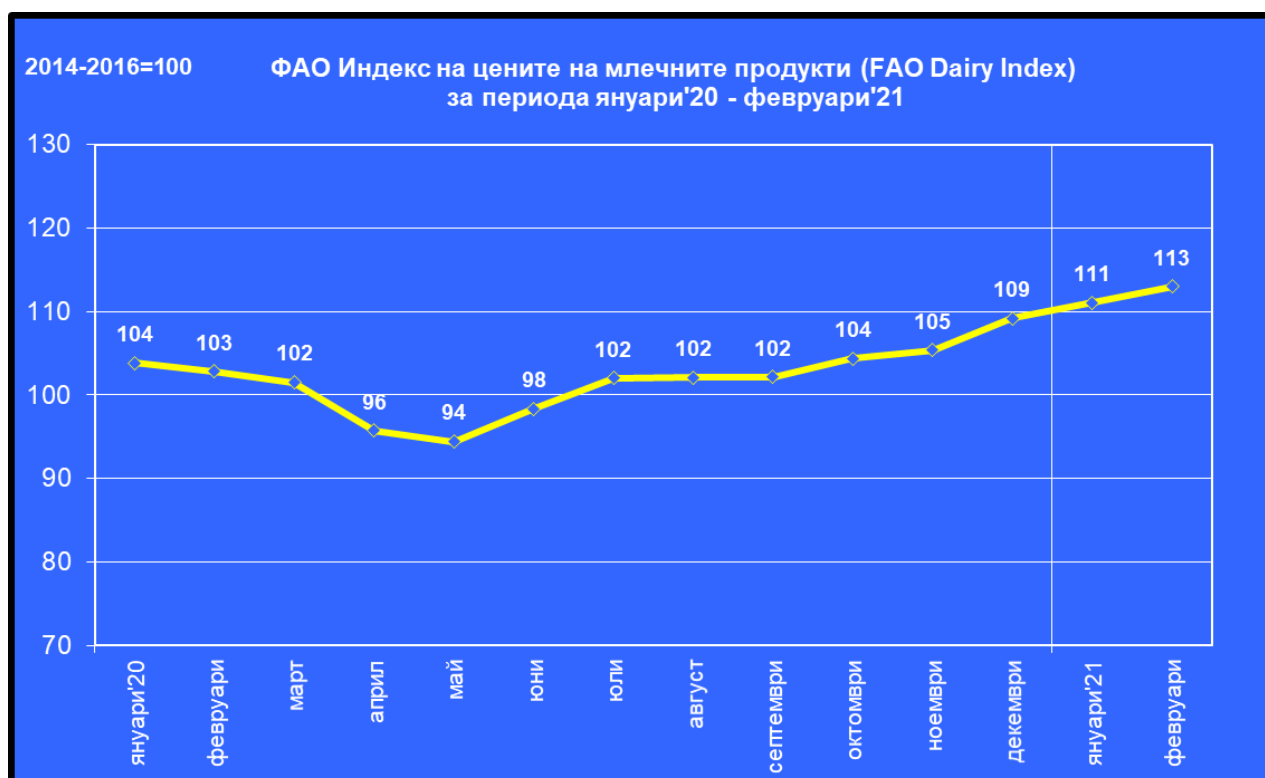
фигура 79 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13 – февруари'21

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹⁰ през февруари е 113,0 пункта, което е с 1,9 пункта (1,7 %) по-висок от стойността му през януари. Покачването на стойностите продължава девети пореден месец и се доближава до най-високото ниво през последните три години. През февруари световните цени на маслото се повишават под влиянието на силното търсене на внос от Китай на фона на ограниченото предлагане на износ от Западна Европа.

Цените на обезмасленото мляко на прах също се повишават поради силното търсене на внос на спот пазарите и намаленото производство в Западна Европа.

За разлика от тях, цените на сиренето леко спадат в сравнение със стойностите им през януари 2021 г., поради по-ниското търсене на спот доставки, съчетано с нарастващите запаси в Съединените американски щати. (фиг.80,81)

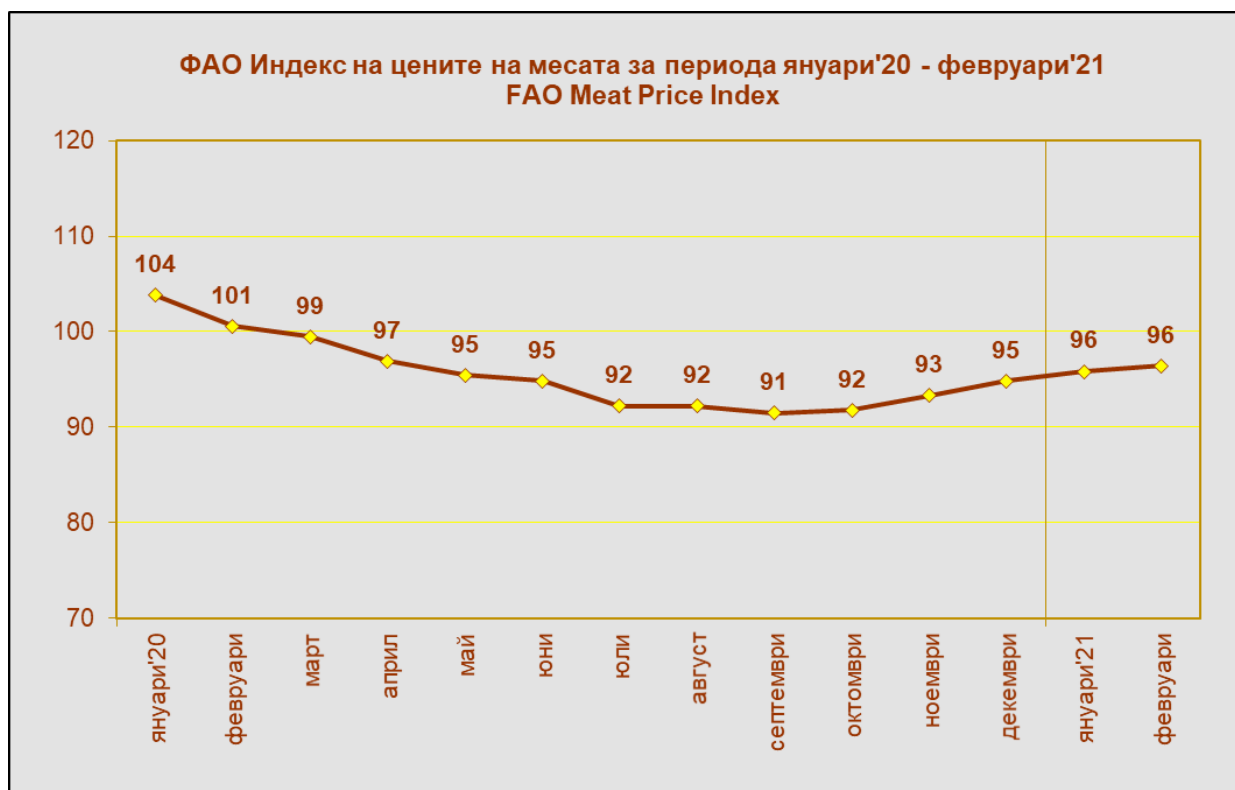
фигура 80 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'20 – февруари'21

¹⁰ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 81 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

- Международни цени на месата**

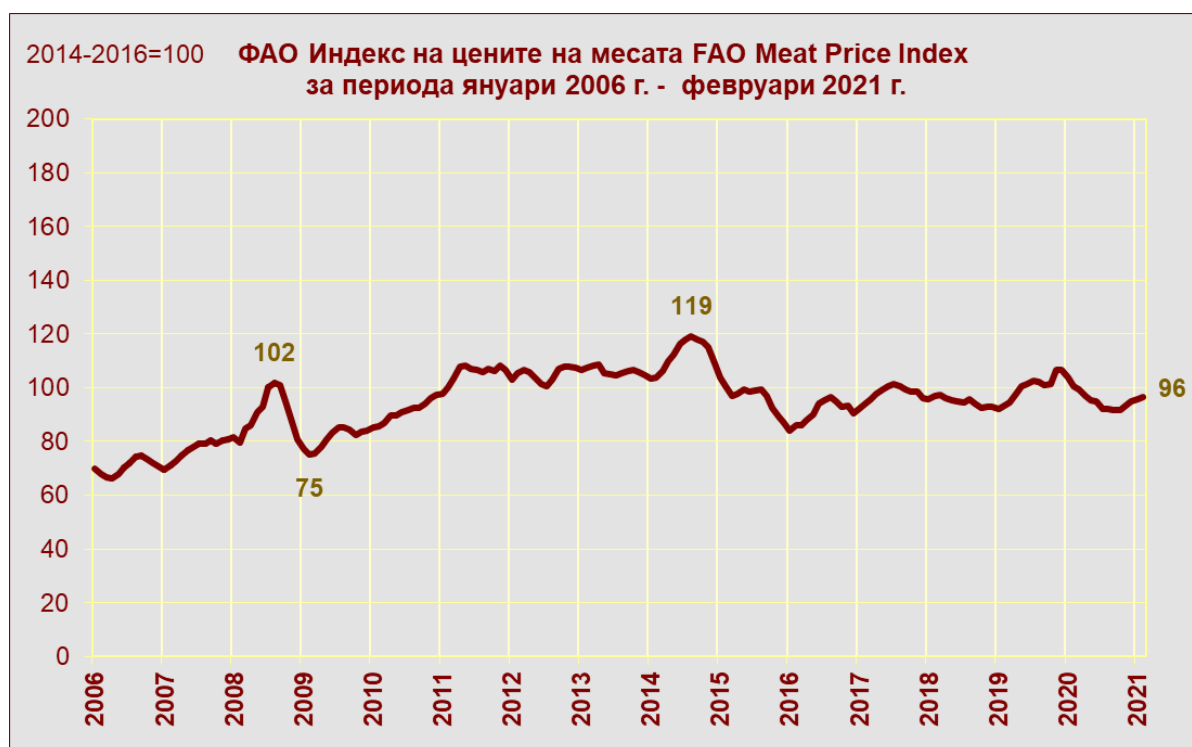

фигура 82 ФАО индекс на месата за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹¹ през февруари е 96,4 пункта, което е с 0,6 пункта (0,6%) по-високо от нивото от януари, а покачването му продължава за пети пореден месец.

Стойностите, обаче са все още с 4,1 пункта (4,0 %) по-ниски в сравнение със същия период на миналата година. Световните цени на говеждото и агнешкото месо се повишават главно поради ограничените доставки от ключови производствени региони.

Цените на свинското месо, от друга страна, спадат поради намаляване на покупките от Китай поради огромен излишък от непродадени свине в Германия в контекста на забрана за износ за азиатските пазари. (фиг.82,83)

фигура 83 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – февруари 2021 г.

Наблюденията на цените на свинското месо на стоковата борса в Чикаго показват също стабилизиране на пазара на месо. В края на февруари цената е 1,97 долар/кг. През 2020 г. най-високите стойности са достигнати през м. октомври – 1,73 долар/кг, а през 2019 г. беше регистриран пик на цената на свинското месо на борсата в Чикаго от 2,10 долар/кг. (фиг. 84,85)

¹¹ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

фигура 84 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса през септември'20 - февруари'21

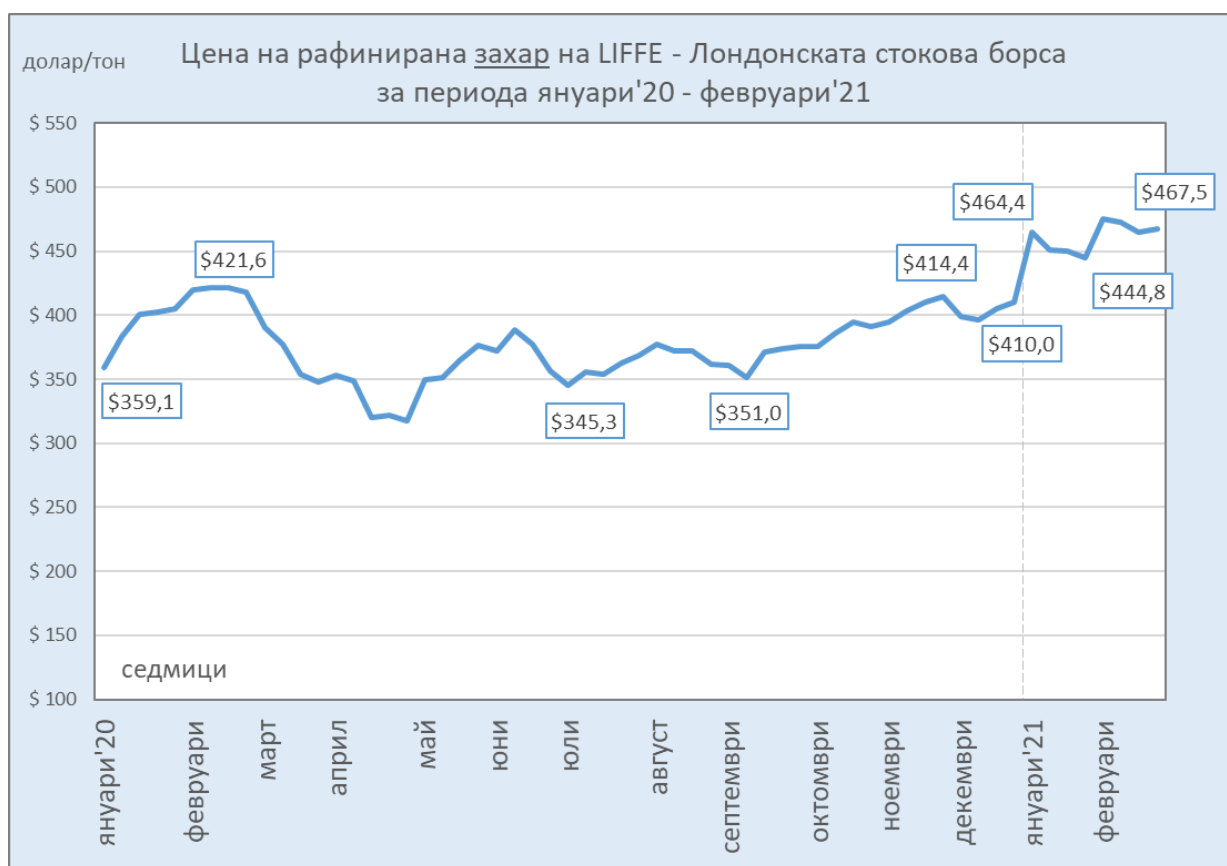

фигура 85 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса за периода април 2018 - февруари 2021г.

- **Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO¹² през февруари е 100,2 пункта, което е с 6 пункта (6,4 %) по-високо от стойността му през януари. Наблюдаваната възходяща тенденция се запазва за втори пореден месец и достига най-високото си ниво от април 2017 г. насам.

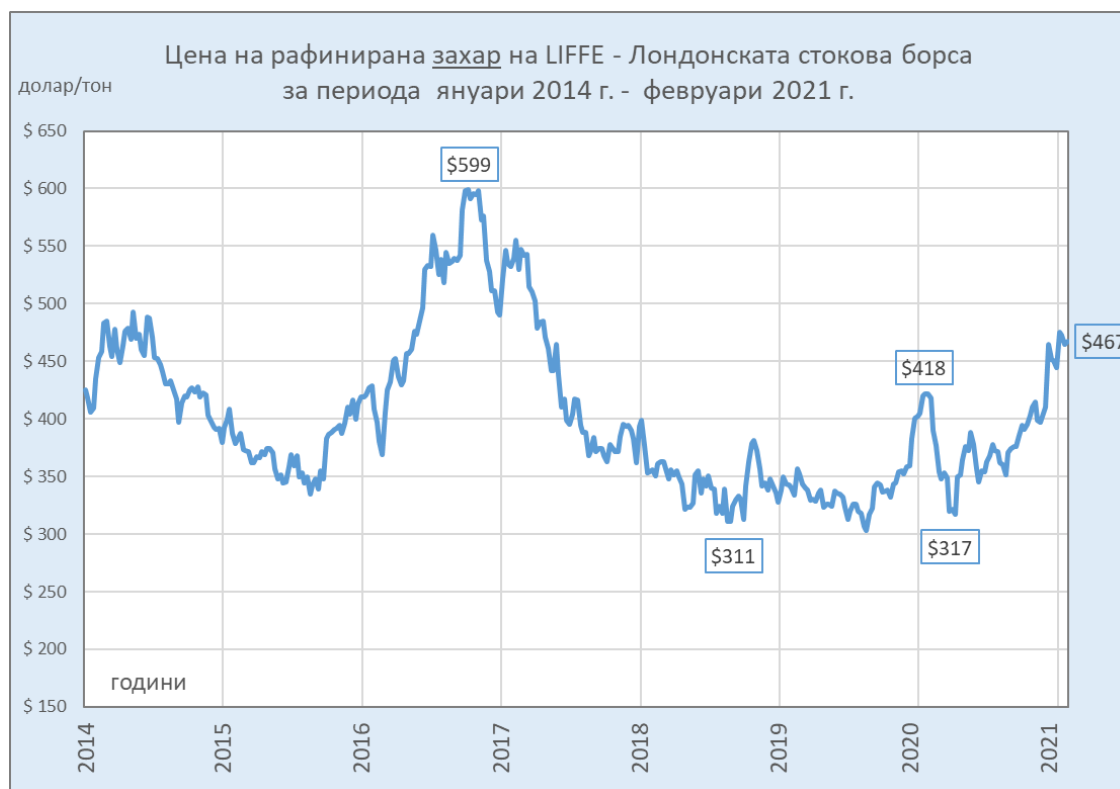
Неотдавнашното рязко покачване на цените на захарта се дължи на продължаващите опасения, относно ограничените доставки през сезон 2020-2021 г. Това е в резултат на намаляващото производство в ключови страни производители и силното търсене на внос от Азия. Повишаването на цените е свързано и с други фактори, като логистични проблеми, възпрепятстващи доставките от Индия и скачащите цените на суровия петрол. Това може да доведе до по-големи количества захарна тръстика, използвани за производство на етанол в Бразилия. Въпреки това, потенциално по-високите месечни увеличения на цените биха се ограничили от прогнозите за възстановяване на производството в Тайланд и рекордна реколта в Индия през сезона 2020-2021.

фигура 86 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'20 – февруари'21

¹² FAO Sugar price index

Цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса в края на февруари стъпва на ниво от 468 долар/тон, а средно месечната стойност е 470 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. (фиг.86,87)

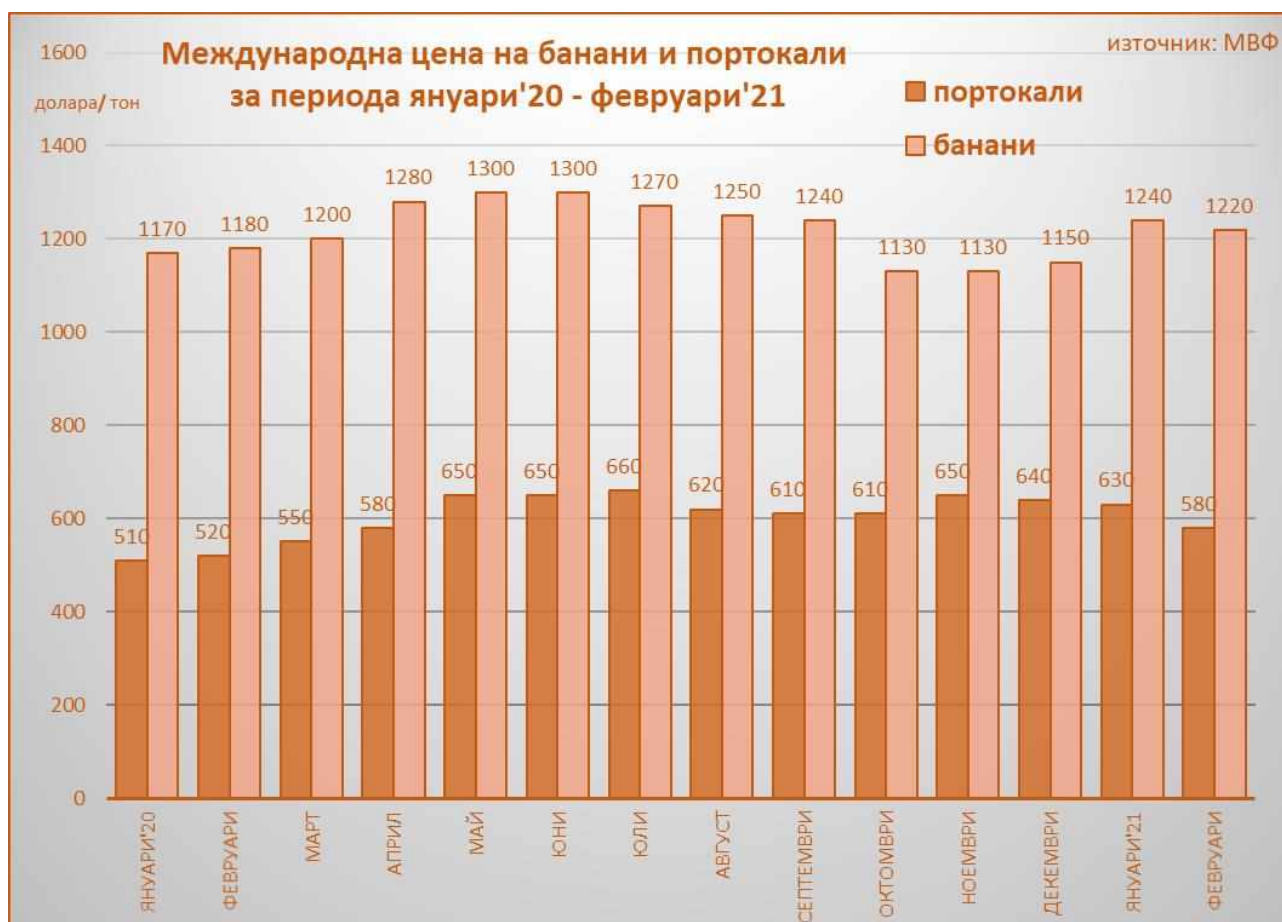
фигура 87 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари 2014 – февруари 2021г.

• **Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първите два месеца на година се покачва в сравнение с края на 2020 г. През февруари цената им на международния пазар е 1220 долар/тон, като е малко над нивото от същия месец на предходната година. (фиг. 88) Най-високата международна цена на бананите е регистрирана през 2018 г. и през 2020 г. – 1270 долар/тон. (фиг. 89)

През първите два месеца на 2021 г. международната цена на портокалите има низходящ тренд. През февруари цената им е 580 долар/тон, като е с 11.5% по-висока спрямо февруари 2020 г.(фиг. 88) Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. (фиг. 90)

фигура 88 Международна цена на банани и портокали за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

фигура 89 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – февруари 2021 г.

фигура 90 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – февруари 2021 г.

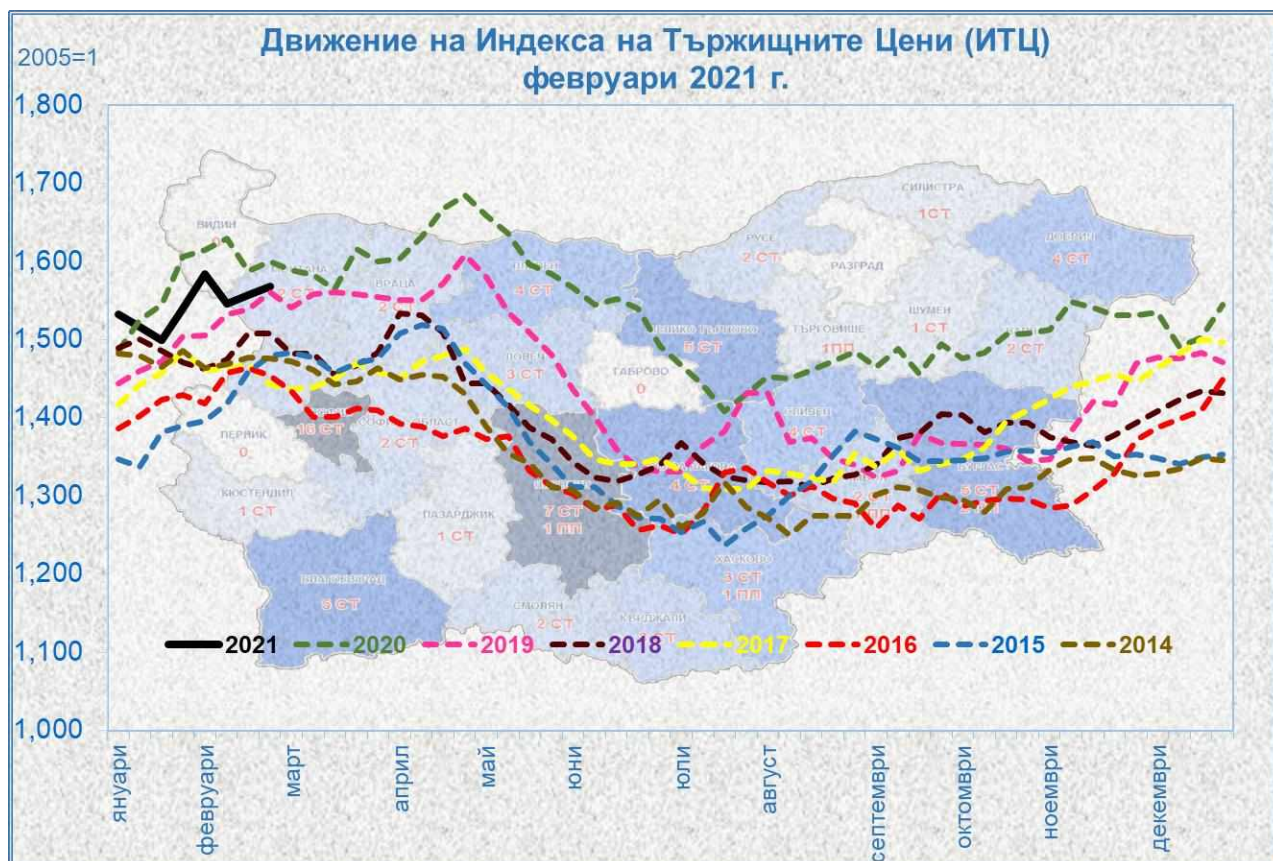
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на м. февруари Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 1,583 пункта и през следващите седмици кривата има лек низходящ тренд. Стойностите в края на месеца са 1,568 пункта, като отчетеният спад с прямо началото на февруари е около 1%. На годишна база индексът е с 2.4% по-нисък. (фиг. 92)

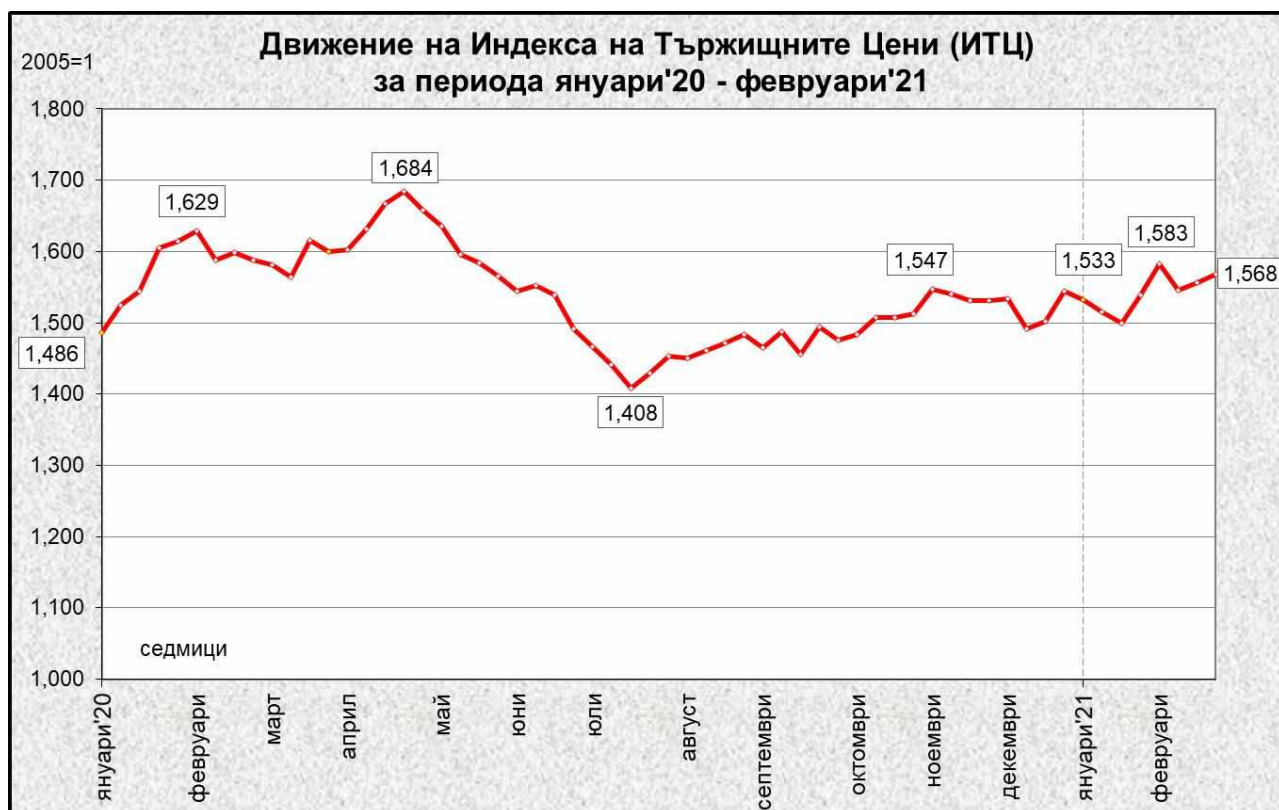
През м. февруари 2021 г. кривата на Индекса на тържищните цени се стабилизира под нивото от 2020 г., остава над кривите от същия месец на периода 2014 – 2018 г. и се доближава до нивото от 2019 г. (фиг. 91)

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – февруари 2021 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото.

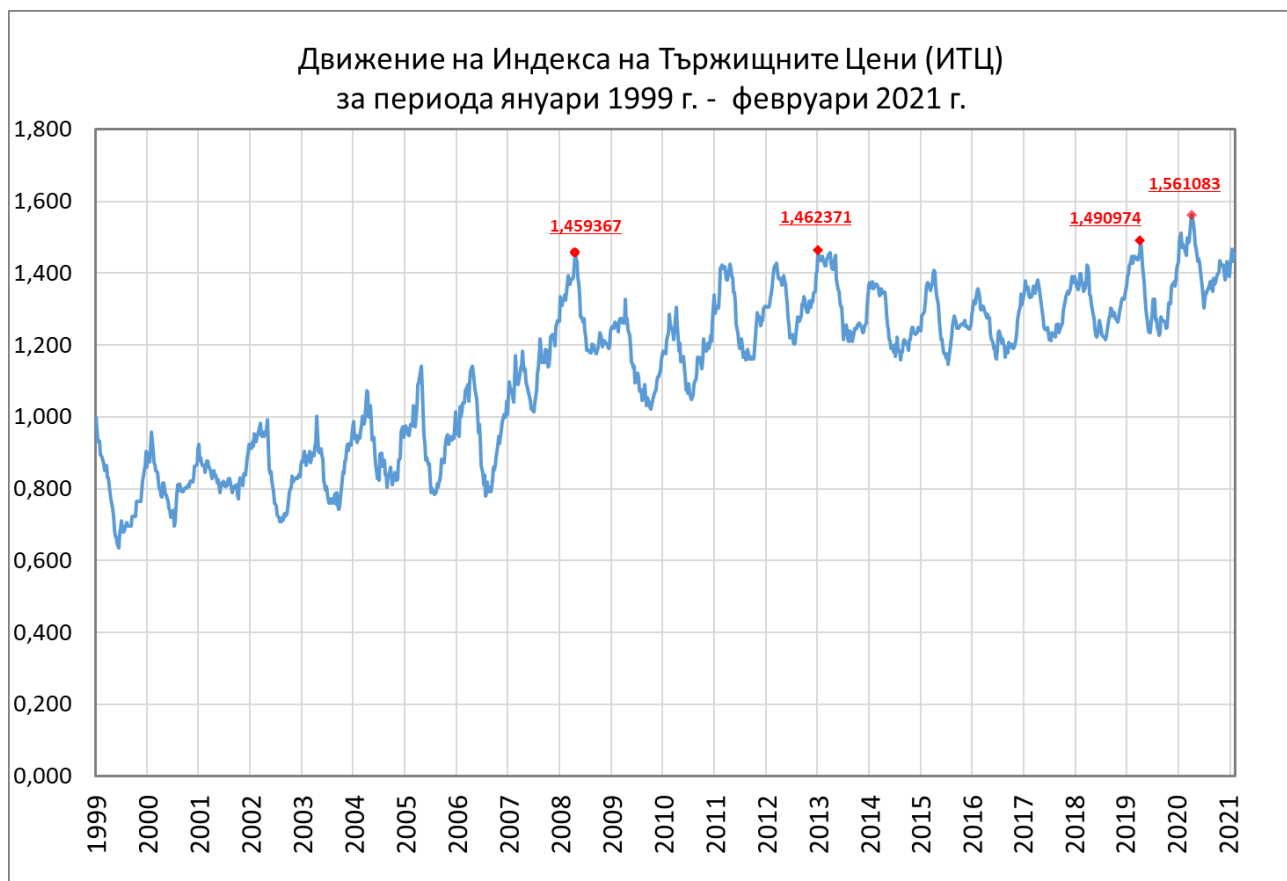
Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на месец февруари 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 и 2019 г. (фиг. 93)

фигура 91 Индекс на тържищните цени 2014/2021 г.

фигура 92 ИТЦ за периода януари 2020 г. – февруари 2021 г.

фигура 93 ИТЦ за периода януари 1999 г. – февруари 2021 г.

**С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ**